

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: САГ-2026/2/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Улаанбаатар хот 2026 он	Санхүүгийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор: Ц.Наранчимэг Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn Аудитын менежер: С.Нацагдорж Утас: 260512 Цахим хаяг: natsagdorjs@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Г.Оюунтөгөлдөр Утас: 261729 Цахим хаяг: oyuntuguldurg@audit.gov.mn Аудитор: Д.Батчимэг Утас: 261729 Цахим хаяг: batchimegda@audit.gov.mn Аудитор: Э.Булганчимэг Утас: 261729 Цахим хаяг: bulganchimege@audit.gov.mn
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	6
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	6
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан	7
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	9
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	9
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	13
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	14
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	14
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	14
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	16
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд	16
3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө.....	17
3.4.2 Авлага	18
3.4.3 Урьдчилгаа	19
3.4.4 Бараа материал	19
3.4.5 Нөөцийн бараа.....	20
3.4.6 Бусад эргэлтийн хөрөнгө.....	20
3.4.7 Үндсэн хөрөнгө	21
3.4.8 Өр төлбөр.....	22
3.4.9 Засгийн газрын хувь оролцоо	23
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	23
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	26
4.1 Ерөнхий зүйл	26
4.2 Материаллаг байдал	26
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт.....	27
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	27
4.5 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	28
4.6 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд.....	29
4.6.1 Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч.....	29
4.6.2 Түүврийн байгууллага.....	31
4.7 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	33
4.8 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	33
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	35
5.1 Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч.....	35
5.1.1 Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	35
5.1.2 Албан шаардлага.....	37
5.1.3 Зөвлөмж	38
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ ТОО	40
6.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийн нэгтгэл.....	40
6.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл	42
6.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл	44
6.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	46

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
БЕГ	Боловсролын ерөнхий газар
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
ЗГНХ	Засгийн газрын нөөц хөрөнгө
ЗДНХ	Засаг даргын нөөц хөрөнгө
МББ	Мэргэжлийн боловсролын байгууллага
НӨХГ	Нийслэлийн өмчийн харилцааны газар
НТББ	Насан туршийн боловсролын байгууллага
СӨББ	Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллага
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газар
УИХ	Улсын Их Хурал
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ АУДИТОР

Засгийн газрын IV байр, Бага тойруу-3,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас: 26-04-37, Факс: (976-51) 26 42 30
Цахим шуудан: info@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

БОЛОВСРОЛЫН ЕРӨНХИЙ
ГАЗРЫН ДАРГА Т.НЯМ-ОЧИР ТАНАА

2026. 04. 10 № 1036
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал болон үр дүн, мөнгөн гүйлгээг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бүхий л материаллаг байдлын үүднээс үнэн зөв толилуулсан байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу хараат бусаар гүйцэтгэж, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 130,680.1 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд шинж чанарын хувьд материаллаг, дангаараа буюу эсвэл нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг боловч өргөн тархаагүй байна. Тухайлбал:

- Хөрөнгө оруулалтын нийт 72,223.1 сая төгрөгийн 37 төсөл, арга хэмжээ хугацаандаа хэрэгжээгүй, удаашралтай, өмнөх оны зөрчил давтагдан гарсан;
- Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих дотоод хяналт сул байгаагаас тайлант онд нийт 51,182.6 сая төгрөгийн материаллаг хэмжээний зөрчил илэрсэн;
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчиж харьяа 231 байгууллага 2,726.4 сая төгрөгийг зарцуулсан;
- Тайлант онд ажиллагсадтай холбоотой авлага өмнөх оноос 1,060.4 сая төгрөгөөр, өглөг 2,872.3 сая төгрөгөөр, төлбөртэй үйлчилгээний авлага 369.4 сая төгрөгөөр, бараа үйлчилгээний зардлын өглөг 2,972.3 сая төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн нь нягтлан бодох бүртгэлээр тавих хяналт, удирдлага зохион байгуулалт хангалтгүй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.37, 5 дугаар зүйлийн 5.1.5, 6 дугаар зүйлийн 6.4.8, 15 дугаар зүйлийн 15.4.1, Нягтлан

бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5, 20.2.6, Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулийн 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан Монгол Улсын төсвийн хөрөнгөөр 2025 онд санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ, барилга байгууламжийн жагсаалт, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1, 12 дугаар зүйлийн 12.1.4, 14 дүгээр зүйлийн 14.2, 14.4, 15 дугаар зүйлийн 15.1.3, 15.1.4, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.2.7, Иргэний хуулийн 206 дугаар зүйлийн 206.1, 208 дугаар зүйлийн 208.1, 211 дүгээр зүйлийн 211.1 гэж заасантай тус тус нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн нийцсэн бөгөөд зохистой байх, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Боловсролын салбарын байгууллагууд хүүхдийн тоонд суурилсан санхүүжилтийн тогтолцоог хэрэгжүүлж байгаагаас 2025–2026 оны хичээлийн жилд дараах гүйцэтгэлтэй байна. Үүнд:

- Сургуулийн өмнөх боловсролын төрийн өмчийн 1,024, хувийн өмчийн 433 байгууллагад 1,073,987.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгохоор батлагдсанаас 1,015,600.1 сая төгрөг буюу 94.6 хувийн гүйцэтгэлтэй;
- Ерөнхий боловсролын сургуулийн төрийн өмчийн 701, хувийн өмчийн 165 байгууллагад 2,124,156.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгохоор батлагдсанаас 2,005,620.0 сая төгрөг буюу 94.4 хувийн гүйцэтгэлтэй;
- Мэргэжлийн болон техникийн боловсролын төрийн өмчийн 31, хувийн өмчийн 31 байгууллагад 209,137.8 сая төгрөгийн санхүүжилт олгохоор батлагдсанаас 204,839.8 сая төгрөг буюу 97.9 хувийн гүйцэтгэлтэй;
- Насан туршийн боловсролын төрийн өмчийн 30 байгууллагад 12,573.5 сая төгрөгийн санхүүжилт олгохоор батлагдсанаас 12,000.8 сая төгрөг буюу 95.4 хувийн гүйцэтгэлтэй.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Тайлант онд Финландын Эдүтэн цахим системийг ашигласан лицензийн төлбөр (1 сурагчийн 1 жилийн төлбөр 2.99 евро) 4,063.4 сая төгрөг, Английн Пийрсон англи хэлний цогц хөтөлбөрийн лицензийн төлбөр (1 суралцагчийн 27,500 төгрөг) 7,683.1 сая төгрөгийг Боловсролын ерөнхий газрын “Цахим хэрэглээний зардал”-аас зарцуулсан байна.

Эдүтэн цахим системийг 2025-2026 оны хичээлийн жилд төрийн болон орон нутгийн өмчийн ерөнхий боловсролын бүх сургуулийн I-VI ангид, сургуулийн сонголтоор VII-IX ангид хэрэгжүүлж, нийт 700 сургуулийн 510,543 суралцагч хамрагдсан байна.

Пийрсон цогц хөтөлбөрийг 2025-2026 оны хичээлийн жилд англи хэлний төрийн болон орон нутгийн өмчийн ерөнхий боловсролын бүх сургуулийн III-VIII ангид, туршилтаар 38 сургуулийн IX-XII ангид хэрэгжүүлж, нийт 424,070 суралцагч хамрагдсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Сургуулийн өмнөх боловсролын сургалтын хөтөлбөр батлагдсантай холбогдуулан багшийн гарын авлага, хүүхдийн дасгал ажлын дэвтрийг боловсруулж, багш, эцэг эх, асран хамгаалагч, олон нийтэд цахим хэлбэрээр нээлттэй байршуулсан нь багшийн ажлын ачааллыг бууруулж, хүүхдүүдэд зарцуулах цаг хугацаа нэмэгдсэн байна.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад асуудлын хэсгийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандартын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

С.МАГНАЙСҮРЭН

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Тайлант хугацаа: 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны Код	Дансны нэр, төрөл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,200,463,635.3	2,215,998,955.7
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	463,203,142.4	219,320,500.8
33	АВЛАГА	47,902,591.8	18,018,219.4
34	УРЬДЧИЛГАА	566,096.2	8,638,738.2
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	234,128,129.9	254,838,831.2
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	-	7,434.0
360	БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	1,454,663,675.1	1,715,175,232.1
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,819,025,208.1	4,385,016,253.0
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,819,025,208.1	4,385,016,253.0
39200	Биет хөрөнгө	3,614,358,424.8	4,175,319,089.4
39300	Биет бус хөрөнгө	204,666,783.3	209,697,163.6
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН 3=1+2	6,019,488,843.4	6,601,015,208.6
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	86,739,950.1	50,376,404.4
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	86,739,950.1	50,376,404.4
41300	Өглөг	83,881,922.4	47,951,567.8
41400	Урьдчилж орсон орлого	2,858,027.7	2,424,836.5
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	5,932,748,893.3	6,550,638,804.3
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	5,932,748,893.3	6,550,638,804.3
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	931,341,210.3	933,424,227.3
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	4,018,342,211.7	4,639,372,664.3
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	983,065,471.2	977,841,912.7
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН 6=4+5	6,019,488,843.4	6,601,015,208.6

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны Код	Дансны нэр, төрөл	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН	4,050,378,626.7	4,417,414,596.9
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	608,296,226.5	4,417,414,596.9
120	Нийтлэг татварын бус орлого	608,296,226.5	946,518,199.9
122	Тусламжийн орлого	-	3,470,896,397.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,442,082,400.2	-
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,153,946,707.5	3,769,497,752.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,153,946,707.5	3,769,078,673.8
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,892,534,088.5	3,487,879,204.6
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,092,846,617.5	2,568,019,584.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	259,210,878.4	316,887,860.3
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	25,140,191.3	29,886,066.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	32,509,961.4	39,785,891.0
2105	Нормативт зардал	126,718,711.5	146,607,575.6
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,380,819.9	5,493,441.1
2107	Томилолт, зочны зардал	939,014.0	515,369.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	60,790,871.6	59,367,139.5
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	288,997,022.8	321,316,276.2
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	261,412,619.1	281,199,469.3
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	419,078.6
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	896,431,919.1	647,916,844.5
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	245,996.8	131,701.3
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	50,723,289.2	32,449,114.9
VII	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (VII)=(IV)-(V)	(50,477,292.4)	(32,317,413.6)
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(VII)	845,954,626.7	615,599,430.9

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Дансны нэр, төрөл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН	3,609,125,278.5	3,612,854,067.6
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	167,607,077.1	3,612,854,067.6
120	Нийтлэг татварын бус орлого	167,607,077.1	142,692,618.1
122	Тусламжийн орлого	-	3,470,161,449.5
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,441,518,201.4	-
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,967,440,230.2	3,564,765,796.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,967,440,230.2	3,564,765,796.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,700,066,278.1	3,254,489,595.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,092,149,096.6	2,566,568,956.1
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	259,276,488.3	317,165,871.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	24,575,742.5	35,064,895.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	712,789.7	91,404.8
2105	Нормативт зардал	120,537,201.4	133,542,837.4
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,878,563.2	2,043,551.8
2107	Томилот, зочны зардал	408,981.9	131,346.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	66,262,186.3	66,319,552.8
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	132,265,228.4	133,561,178.9
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	267,373,952.1	310,276,201.8
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	641,685,048.3	48,088,270.7
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН	467,351,280.4	291,658,516.2
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	467,351,280.4	291,658,516.2
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	467,351,280.4	291,658,516.2
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(467,351,280.4)	(291,658,516.2)
25	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ	-	312,396.1
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-	(312,396.1)
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	174,333,767.9	(243,882,641.6)
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	288,869,374.5	463,203,142.4
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	463,203,142.4	219,320,500.8

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/мянган төгрөгөөр/

№	Дансны нэр, төрөл	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Цөөнхийн хувь оролцоо	Нийт цэвэр хөрөнгө /өмч
1	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	5,083,552,584.9	-	5,083,552,584.9
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	7,837,547.2	-	7,837,547.2
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	5,091,390,132.1	-	5,091,390,132.1
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	(8,850,655.3)	-	(8,850,655.3)
5	Өмчид гарсан өөрчлөлт	4,254,789.8	-	4,254,789.8
6	Тайлант үеийн үр дүн	845,954,626.7	-	845,954,626.7
7	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	5,932,748,893.3	-	5,932,748,893.3
9	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	5,993,379.5	-	5,993,379.5
10	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	5,938,742,272.8	-	5,938,742,272.8
11	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	(5,023,949.3)	-	(5,023,949.3)
12	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	1,257,387.9	-	1,257,387.9
13	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	(244.0)	-	(244.0)
14	Өмчид гарсан өөрчлөлт	63,905.9	-	63,905.9
15	Тайлант үеийн үр дүн	615,599,430.9	-	615,599,430.9
16	2025 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	6,550,638,804.3	-	6,550,638,804.3

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Данс-ны код	Дансны нэр, төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	3,562,937,573,100.00	3,562,279,097,334.29	658,475,765.71	100.0
12	Татварын бус орлого	3,562,937,573,100.00	3,562,279,097,334.29	658,475,765.71	100.0
120	Нийтлэг татварын бус орлого	119,665,629,700.00	99,714,399,551.40	19,951,230,148.60	83.3
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого /үндсэн/	50,606,650,700.00	43,612,659,945.38	6,993,990,754.62	86.2
120010	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого /туслах/	69,058,979,000.00	56,101,599,608.22	12,957,379,391.78	81.2
120009	Бусад орлого	-	139,997.80	(139,997.80)	-
122	Тусламжийн орлого	3,443,271,943,400.00	3,462,564,697,782.89	(19,292,754,382.89)	100.6
122001	Хандив тусламж /дотоод/	-	110,000.00	(110,000.00)	-
122005	Төсвөөс санхүүжих	3,443,271,943,400.00	3,462,564,587,782.89	(19,292,644,382.89)	100.6
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,936,463,538,700.00	3,764,601,284,088.16	171,862,254,611.84	95.6
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,936,463,538,700.00	3,557,947,052,623.47	378,516,486,076.53	90.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	6,464,142,604,400.00	6,103,747,074,572.94	360,395,529,827.06	94.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	4,916,481,703,700.00	4,749,234,855,944.78	167,246,847,755.22	96.6
210101	Үндсэн цалин	3,118,712,963,500.00	3,673,941,223,547.12	(555,228,260,047.12)	117.8
210102	Нэмэгдэл	1,645,316,545,800.00	853,379,548,192.32	791,936,997,607.68	51.9
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	15,114,606,100.00	98,167,820,853.02	(83,053,214,753.02)	649.5
210104	Урамшуулал	137,272,068,300.00	123,326,778,867.36	13,945,289,432.64	89.8
210105	Гэрээт ажлын хөлс	65,520,000.00	419,484,484.96	(353,964,484.96)	640.2
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	625,738,651,400.00	599,658,760,901.12	26,079,890,498.88	95.8
210201	Тэтгэврийн даатгал	433,124,741,000.00	491,321,947,060.60	(58,197,206,060.60)	113.4
210202	Тэтгэмжийн даатгал	50,136,089,100.00	27,632,417,842.91	22,503,671,257.09	55.1
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	25,068,580,000.00	13,963,097,293.54	11,105,482,706.46	55.7
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	23,669,366,500.00	13,291,179,060.37	10,378,187,439.63	56.2
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	93,739,874,800.00	53,450,119,643.70	40,289,755,156.30	57.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	61,923,228,200.00	56,874,947,202.12	5,048,280,997.88	91.8
210301	Гэрэл, цахилгаан	515,398,200.00	532,386,582.37	(16,988,382.37)	103.3
210302	Түлш, халаалт	1,221,205,600.00	1,059,203,584.63	162,002,015.37	86.7
210303	Цэвэр, бохир ус	180,516,900.00	154,199,390.85	26,317,509.15	85.4
210304	Байрны түрээс	60,006,107,500.00	55,129,157,644.27	4,876,949,855.73	91.9

Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	102,314,400.00	75,374,776.50	26,939,623.50	73.7
210401	Бичиг хэрэг	29,900,400.00	39,206,690.00	(9,306,290.00)	131.1
210402	Тээвэр, шатахуун	7,356,900.00	7,356,900.00	-	100.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	36,828,400.00	12,676,432.50	24,151,967.50	34.4
210404	Ном, хэвлэл	559,800.00	519,800.00	40,000.00	92.9
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,791,800.00	-	1,791,800.00	0.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	25,877,100.00	15,614,954.00	10,262,146.00	60.3
2105	Нормативт зардал	341,771,006,700.00	250,965,268,803.92	90,805,737,896.08	73.4
210502	Хоол, хүнс	341,771,006,700.00	250,965,268,803.92	90,805,737,896.08	73.4
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,736,319,000.00	3,694,442,606.83	9,041,876,393.17	29.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	7,025,823,800.00	1,178,319,074.00	5,847,504,726.00	16.8
210602	Тавилга	537,814,400.00	389,995,880.00	147,818,520.00	72.5
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	804,121,800.00	744,876,273.00	59,245,527.00	92.6
210604	Урсгал засвар	4,368,559,000.00	1,381,251,379.83	2,987,307,620.17	31.6
2107	Томилолт, зочны зардал	29,006,000.00	28,976,000.00	30,000.00	99.9
210702	Дотоод албан томилолт	29,006,000.00	28,976,000.00	30,000.00	99.9
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	188,138,657,800.00	163,633,204,310.74	24,505,453,489.26	87.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	149,927,589,400.00	129,014,062,794.61	20,913,526,605.39	86.1
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	43,629,800.00	33,353,800.00	10,276,000.00	76.4
210803	Даатгалын үйлчилгээ	6,494,400.00	1,960,000.00	4,534,400.00	30.2
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	449,900.00	422,414.00	27,486.00	93.9
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	89,600.00	-	89,600.00	0.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	38,160,404,700.00	34,583,405,302.13	3,576,999,397.87	90.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	317,221,717,200.00	279,581,244,026.93	37,640,473,173.07	88.1
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	287,253,452,200.00	251,590,855,233.60	35,662,596,966.40	87.6
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	29,968,265,000.00	27,990,388,793.33	1,977,876,206.67	93.4
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	(2,527,679,065,700.00)	(2,545,800,021,949.47)	18,120,956,249.47	100.7
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	(2,863,349,351,100.00)	(2,842,926,340,453.13)	(20,423,010,646.87)	99.3
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	(2,863,349,351,100.00)	(2,842,926,340,453.13)	(20,423,010,646.87)	99.3
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	335,670,285,400.00	297,126,318,503.66	38,543,966,896.34	88.5
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	21,659,100.00	-	21,659,100.00	0.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	309,822,188,900.00	272,617,557,125.17	37,204,631,774.83	88.0

**Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	3,992,559,200.00	3,893,831,928.81	98,727,271.19	97.5
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	9,550,382,100.00	9,360,056,000.00	190,326,100.00	98.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	12,283,496,100.00	11,254,873,449.68	1,028,622,650.32	91.6
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	206,654,231,464.69	(206,654,231,464.69)	-
220001	Барилга байгууламж	-	200,223,026,231.09	(200,223,026,231.09)	-
222001	Тоног төхөөрөмж	-	6,431,205,233.60	(6,431,205,233.60)	-
8	ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН НИЙТ ТЭНЦЭЛ	(373,525,965,600.00)	(202,322,186,753.87)	(171,203,778,846.13)	54.2
9	АЛДАГДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	373,525,965,600.00	202,322,186,753.87	171,203,778,846.13	54.2
7	Харилцах болон хадгаламжийн дансны цэвэр өөрчлөлт	373,525,165,600.00	202,322,186,753.87	171,202,978,846.13	54.2
72	ЗГ-ын зээл	800,000.00	-	800,000.00	0.0
722	Гадаад	800,000.00	-	800,000.00	0.0
7221	Төслийн зээл	800,000.00	-	800,000.00	0.0
322101	Шинээр авах	800,000.00	-	800,000.00	0.0
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ				
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1791	1791	-	100.0
610001	Төсвийн байгууллага	1791	1791	-	

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Дансны нэр, төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	-	755,439,219.15
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	755,439,219.15
122	Тусламжийн орлого	-	755,439,219.15
1221	Хандив тусламж /дотоод/	-	755,439,219.15
12213	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	755,439,219.15
350011	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	557,233,537.40
350015	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	198,205,681.75
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	664,684,032.45
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	664,684,032.45
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	664,684,032.45
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	189,463,138.53
210101	Үндсэн цалин	-	189,463,138.53
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	18,204,717.27
210201	Тэтгэврийн даатгал	-	18,204,717.27
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	12,355,000.00
210401	Бичиг хэрэг	-	12,355,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	5,000,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	5,000,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	-	101,300,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	-	101,300,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр,хураамж	-	47,338,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	47,338,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	291,022,676.65
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	1,010,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	290,012,676.65
4	ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН НИЙТ ТЭНЦЭЛ	-	90,755,186.70
5	АЛДАГДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	(90,755,186.70)
6	Харилцах болон хадгаламжийн дансны цэвэр өөрчлөлт	-	(90,755,186.70)

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Боловсролын ерөнхий газрын үйл ажиллагааны эрхэм зорилгыг “Хүн бүрд чанартай боловсрол эзэмших тэгш боломж бүрдүүлж, насан туршдаа суралцаж, ажиллах, ёс суртахуунтай, сайн зан чанартай иргэнийг төлөвшүүлэхэд бүх түвшний боловсролын байгууллагуудыг нэгтгэн чиглүүлэхэд оршино” гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд Боловсролын ерөнхий газар тэргүүлэх чиглэлээ суралцагчийн хөгжил гэж тодорхойлсон бөгөөд бүх түвшний сургалтын байгууллагуудад суралцаж буй суралцагчдад хууль, эрх зүйн актуудад заасан эрхээ эдлэхэд дэмжлэг үзүүлэхэд анхааран ажиллаж байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Боловсролын ерөнхий газар нь Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хууль, Боловсролын ерөнхий хууль, Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хууль, Сургалтын өмнөх болон ерөнхий боловсролын тухай хууль, Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын тухай хууль, Багшийн хөгжлийг дэмжих тухай хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, Ерөнхий боловсролын сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөн ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг дараах хууль тогтоомж болон бодлого, чиглэлд өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Төсвийн тухай хуулийн 70 дугаар зүйлийн 70.5 дах хэсэгт 2025 оны 7 дугаар сарын 09-ний өдрийн хуулиар нэмэлт өөрчлөлт орсон;
- Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуульд 2025 оны 5 сарын 30 өдөр нэмэлт өөрчлөлт орсон;
- Засгийн газрын 2025 оны 4 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 215 дугаар тогтоолоор Дээд боловсролын сургалтын байгууллагын суралцагчид тэтгэлэг, зээл, буцалтгүй тусламж олгох, дэмжлэг үзүүлэх, зээлийг эргэн төлүүлэх журам шинэчлэн батлагдсан;
- Засгийн газрын 2025 оны 8 дугаар сарын 20-ны өдрийн 52 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар Засгийн газрын тохируулагч болон хэрэгжүүлэгч зарим агентлагийн орон тооны дээд хязгаарыг 91 байхаар шинэчлэн батлагдсан;
- Засгийн газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрийн 214 дүгээр тогтоолоор Албан хэрэг хөтлөлтийн нийтлэг журам батлагдаж, 2025 оноос даган мөрдөж байна;
- Засгийн газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдрийн 224 дүгээр тогтоолоор Төрийн үйлчилгээний албан хаагчийн цалингийн талаар авах арга хэмжээний тухай шинэчлэн батлагдсан;
- Засгийн газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдрийн 225 дугаар тогтоолоор Тогтоолд нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан;
- Засгийн газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдрийн 226 дугаар тогтоолоор Төрийн жинхэнэ албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоосон;

- Засгийн газрын 2025 оны 4 дугаар сарын 02-ны өдрийн 158 дугаар тогтоолоор 2026 оныг "боловсролыг дэмжих жил" болгон зарласан.
- Боловсролын сайдын 2025 оны 9 дүгээр сарын 25-ны өдрийн А/465 дугаар тушаалаар Боловсролын цахим мэдээллийн сан бүрдүүлэх, ажиллуулах журам шинэчлэн батлагдсан;
- Боловсролын сайдын 2025 оны 8 дугаар сарын 01-ний өдрийн А/405 дугаар тушаалаар Төрийн болон орон нутгийн өмчийн мэргэжлийн боловсролын сургууль, политехник коллежийн сургалтын менежерийн албан тушаалд тавих нийтлэг шаардлага, мэргэжлийн багшийн албан тушаалд тавих нийтлэг шаардлага, ерөнхий эрдмийн багшийн албан тушаалд тавих нийтлэг шаардлага, ерөнхий эрдмийн сургалт хариуцсан арга зүйчийн албан тушаалд тавих нийтлэг шаардлага, мэргэжлийн болон техникийн боловсролын сургалт хариуцсан арга зүйчийн албан тушаалд тавих нийтлэг шаардлага, нийгмийн түншлэл, үйлдвэрлэлийн дадлага, сургалт хариуцсан арга зүйчийн албан тушаалд тавих нийтлэг шаардлага, багшийн хөгжил хариуцсан арга зүйчийн албан тушаалд тавих нийтлэг шаардлага, дотуур байрны багшийн албан тушаалд тавих нийтлэг шаардлага шинэчлэн батлагдсан;
- Боловсролын сайдын 2025 оны 01 дүгээр сарын 29-ний өдрийн А/37 дугаар тушаалаар Хүүхдийн цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуулийн үйл ажиллагаанд өөрийн болон хөндлөнгийн үнэлгээ хийх журам шинэчлэн батлагдсан;
- Боловсролын сайдын 2025 оны 01 дүгээр сарын 26-ны өдрийн А/20 дугаар тушаалаар Боловсролын салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагчийн цалингийн хэмжээг тогтоох тухай журам шинэчлэн батлагдсан;
- Боловсролын сайдын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн А/613 дугаар тушаалаар Төрийн үйлчилгээний зарим албан хаагчийн цалингийн хэмжээг тогтоох тухай журам хүчингүй болсон;
- Боловсролын сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 01-ний өдрийн А/87 дугаар тушаалаар Сурах бичгийн эх зохиох, санал авах, дүгнэлт гаргуулах үйл ажиллагааны журам батлагдсан;
- Боловсролын сайд, гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, сангийн сайдын хамтарсан 2025 оны 4 дүгээр сарын 02-ны өдрийн А/136, А/80, А/69 дугаар тушаалаар Насан туршийн суралцахуйн төвийн албан хаагчдад ур чадварын нэмэгдэл олгох шалгуур үзүүлэлт батлагдсан;
- Боловсролын сайд, гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын хамтарсан 2025 оны 5 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/253, А/123 дугаар тушаал Иргэний албан бус боловсрол болон амьдралын орчинд суралцаж эзэмшсэн мэдлэг, чадварыг албан боловсролын тогтолцоонд хүлээн зөвшөөрөх, баталгаажуулах журам батлагдсан;
- Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны сайд, хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, гэр бүл, хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайд нарын хамтарсан 2025 оны 3 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/53, А/95, А/76 дугаар тушаалаар Цахим орчинд хүүхдийг хориотой болон хүүхдэд хортой агуулгаас Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах журам батлагдсан.

Тус ерөнхий газрын Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар нь байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудитын хяналтыг

хэрэгжүүлдэг. Тайлант онд газрын төлөвлөгөөний дагуу 86 байгууллага, төлөвлөгөөт бусаар 42 байгууллага, нийт 128 байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, илэрсэн зөрчлийг цаашид дахин гаргахгүй талаар холбогдох арга хэмжээг авч ажилласан байна.

Үндсэн үйл ажиллагаа болон санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн шатанд 'дунд' түвшинд үнэлсэн хэдий ч гүйцэтгэлийн шатанд Боловсролын ерөнхий газрын харьяа байгууллагуудын аудитаар илэрсэн зөрчлийн тоо өмнөх оноос 13.5 хувиар, зөрчлийн дүн 38.9 хувиар нэмэгдсэн нь дотоод хяналт үр нөлөөгүй байгааг харуулж байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Боловсролын ерөнхий газар нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус газар нь Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2021 оны А/22 дугаар тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг санхүүгийн үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилладаг бөгөөд уг баримт бичиг нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцсэн боловч 2021 оноос хойш өөрчлөлт ороогүй, салбарын үйл ажиллагааны онцлогийг нарийвчлан тусгаагүй, ерөнхий байдлаар боловсруулсан байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 581,520.6 сая төгрөгөөр буюу 9.7 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	463,203,142.4	219,320,500.8	(243,882,641.6)
Авлага	47,902,591.8	18,018,219.4	(29,884,372.4)
Урьдчилгаа	566,096.2	8,638,738.2	8,072,642.0
Бараа материал	234,128,129.9	254,838,831.2	20,710,701.3

Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Нөөцийн бараа	-	7,434.0	7,434.0
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	1,454,663,675.1	1,715,175,232.1	260,511,557.0
Үндсэн хөрөнгө	3,819,025,208.1	4,385,016,253.0	565,991,044.9
Нийт хөрөнгө	6,019,488,843.4	6,601,015,208.6	581,526,365.2
Өр төлбөр	86,739,950.1	50,376,404.4	(36,363,545.7)
Засгийн газрын хувь оролцоо	5,932,748,893.3	6,550,638,804.3	617,889,911.0
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	6,019,488,843.4	6,601,015,208.6	581,526,365.2

Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн тодруулга

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн данс 219,320.5 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй бөгөөд өмнөх оноос 243,882.6 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт +, Бууралт (-)
Төрийн сангийн харилцах	448,869,978.0	202,352,362.2	(246,517,615.8)
Арилжааны банк дахь харилцах	14,309,287.6	16,968,138.6	2,658,851.0
Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	23,876.7	-	(23,876.7)
Дүн	463,203,142.4	219,320,500.8	(243,882,641.5)

/мянган төгрөгөөр/

Эх сурвалж: БЕГ-ын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Нийт мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд Ерөнхий боловсролын 700 сургуулийн үлдэгдэл 146,311.7 сая төгрөг буюу 66.7 хувь, Сургуулийн өмнөх боловсролын 1024 байгууллагын үлдэгдэл 40,575.4 сая төгрөг буюу 18.5 хувь, Насан туршийн боловсролын 30 байгууллагын үлдэгдэл 3,680.8 сая төгрөг буюу 1.7 хувь, Мэргэжлийн боловсролын 31 байгууллагын үлдэгдэл 12,016.3 сая төгрөг буюу 5.5 хувь, Боловсролын ерөнхий газрын хөрөнгө оруулалт барьцаа, техник хяналт дансдын үлдэгдэл 15,974.8 сая төгрөг буюу 7.3 хувь, Ариун цэврийн байгууламжийн санхүүжилтийн дансанд 761.4 сая төгрөг буюу 0.3 хувийг тус тус эзэлж байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль болон байгуулсан гэрээний заалтыг дагаж мөрдөөгүй, гэрээ байгуулаагүй зардал гаргасан 9,073.1 сая төгрөг / ЕБС-ийн 92 зөрчил 4,867.3 сая төгрөг, СӨББ-ын 70 зөрчил 1,039.1 сая төгрөг, БЕГ-ын 2 зөрчил 2,550.6 сая төгрөг, МБСБ-ын 11 зөрчил 592.6 сая төгрөг, НТББ-ын 1 зөрчил 23.4 сая төгрөг/;
- Анхан шатны баримтгүй, бүрдүүлэлт дутуу, хүчин төгөлдөр бус баримт, баримтын хөтлөлт, баталгаажуулалт хангалтгүй баримтаар ажил гүйлгээг хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэн 2,401.3 сая төгрөг / ЕБС-ийн 73 зөрчил 1,834.0 сая төгрөг, СӨББ-ын 89 зөрчил 551.6 сая төгрөг, МБСБ-ын 4 зөрчил 15.7 сая төгрөг/;
- Төрийн хэмнэлтийн хуулийг зөрчиж Батлагдсан төсвийг хэтрүүлсэн, зориулалт бусаар, үр ашиггүй зарцуулсан, зардлын эдийн засгийн ангилал хооронд гүйлгэн зарцуулсан, хоорондын тооцооны дансаар дамжуулалгүй шууд зардалд бүртгэсэн, хяналтгүй зарцуулсан 2,538.3 сая төгрөг /БЕГ-ын 1 зөрчил, ЕБС-ийн 141 зөрчил 2,011.9 сая төгрөг, СӨББ-ын 157 зөрчил 462.4 сая төгрөг, МБСБ-ын 13 зөрчил 63.9 сая төгрөг/;

- Үдийн хоол, үдийн цайны зардлын батлагдсан норм зөрчсөн, зардлын зориулалт өөрчилсөн, зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсөвт төвлөрүүлээгүй, хүүхдийн бүртгэлийн тоо зөрүүтэй, хяналт тавьж ажиллаагүй 1,249.9 сая төгрөг /ЕБС-ийн 48 зөрчил 918.6 сая төгрөг, СӨББ-ын 69 зөрчил 313,5 сая төгрөг, МБСБ-ын 2 зөрчил 18.1 сая төгрөг/;
- Боловсролын болон Эрүүл мэндийн сайд нарын хамтран баталсан албан ёсны жагсаалтад байхгүй үзлэг, шинжилгээнд ажилтнуудыг хамруулсан, эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлээгүй байхад төлбөрийг шилжүүлсэн, холбогдох тайлан, актгүй зэрэг 60.9 сая төгрөг /ЕБС-ийн 10 зөрчил 52.2 сая төгрөг, СӨББ-ын 3 зөрчил 8.3 сая төгрөг, МБСБ-ын 1 зөрчил/;
- Ажилчдын цалин, урамшуулал, нэмэгдлийг илүү, дутуу тооцож олгосон, нийгмийн даатгалын шимтгэл, хувь хүний орлогын албан татварыг суутгаагүй ээлжийн амралттай, томилолтоор ажилласан албан хаагчид хоол, унааны нөхөн олговор, цалин хөлс, балансын урамшуулал давхардуулж олгосон 6,183.8 сая төгрөг /СӨББ-ын 554 зөрчил 2,617.6 сая төгрөг, ЕБС-ийн 511 зөрчил 3,365.3 сая төгрөг, МБСБ-ын 28 зөрчил 174.02 сая төгрөг НТББ-ын 12 зөрчил 26.8 сая төгрөг, БЕГ-ын 1 зөрчил/;
- Орлогын төлөвлөгөө тасарсан, түрээсийн болон номын түрээсийн орлого, орон нутгаас хэрэгжүүлсэн хөтөлбөрийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төвлөрүүлээгүй, орлого бүртгээгүй 1,009.3 сая төгрөг /ЕБС-ийн 71 зөрчил 893.6 сая төгрөг, МБСБ-ын 3 зөрчил 25.1 сая төгрөг, СӨББ-ын 14 зөрчил 90.6 сая төгрөг, БЕГ-ын 2 зөрчил/.

3.4.2 Авлага

Авлага данс 18,018.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй бөгөөд өмнөх оноос 29,884.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагсадтай холбогдсон авлага	945,684.1	2,006,101.8	1,060,417.7
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	231,606.3	600,989.0	369,382.7
Татаас, санхүүжилтийн авлага	123,213.1	6,757,925.7	6,634,712.6
Байгууллагаас авах авлага	45,207,660.4	7,747,265.8	(37,460,394.6)
Хувь хүмүүсээс авах авлага	1,394,427.9	905,937.0	(488,490.9)
Дүн	47,902,591.8	18,018,219.4	(29,884,372.4)

Эх сурвалж: БЕГ-ын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Авлага дансны үлдэгдэлд ЕБС-ийн гүйцэтгэл, үр дүнгээр олгох санхүүжилтийн дансны авлага 6,007.7 сая төгрөг буюу 33.3 хувь, Боловсролын ерөнхий газрын хөрөнгө оруулалт дансны байгууллагаас авах авлагын үлдэгдэл 4,763.5 сая төгрөг буюу 26.4 хувь, Ерөнхий боловсролын 353 сургуулийн авлагын үлдэгдэл 3,871.9 сая төгрөг буюу 21.5 хувь, Сургуулийн өмнөх боловсролын 456 байгууллагын авлагын үлдэгдэл 1,190.5 сая төгрөг буюу 6.6 хувь, Мэргэжлийн боловсролын 27 байгууллагын авлагын үлдэгдэл 932.5 сая төгрөг буюу 5.2 хувь, БЕГ-Хөрөнгө оруулалт барьцаа дансны авлагын үлдэгдэл 552.3 сая төгрөг буюу 3.1 хувь, Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтыг дэмжих сангийн авлага 461.7 сая төгрөг буюу 2.6 хувь, Боловсролын ерөнхий газрын аппаратын авлагын үлдэгдэл 236.1 сая төгрөг буюу 1.3 хувийг тус тус эзэлж байна.

Авлагын үлдэгдэл 29,884.4 сая төгрөгөөр буурсан нь Боловсролын салбарын хөрөнгө оруулалтын дансны авлага барилгын ажлын гүйцэтгэгч нартай гэрээгээ дүгнэж, үндсэн хөрөнгөө хүлээж авсантай холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Төсвийг зохистой удирдаагүйгээс авлага үүсгэсэн, тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, хугацаа хэтэрсэн болон олон жилийн насжилттай, эзэн холбогдогчгүй болж найдваргүй болох эрсдэлтэй авлагыг барагдуулах арга хэмжээ аваагүй, илүү, дутуу тайлагнасан, бүртгэлд тусгаагүй 1,233.4 сая төгрөг /ЕБС-ийн 83 зөрчил 735.3 сая төгрөг, СӨББ-ын 96 зөрчил 417.7 сая төгрөг, МБСБ-ын 8 зөрчил 78.8 сая төгрөг, НТББ 1 зөрчил 1.6 сая төгрөг /.

3.4.3 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа данс 8,638.7 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй болж өмнөх оноос 8,072.6 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 4. Урьдчилгаа дансны үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Урьдчилж гарсан зардал	555,536.2	202,722.9	(352,813.3)
Үндсэн хөрөнгө бэлтгэх урьдчилгаа	3,690.0	8,433,540.0	8,429,850.0
Цалингийн урьдчилгаа	6,870.0	2,475.3	(4,394.7)
Дүн	566,096.2	8,638,738.2	8,072,642.0

Эх сурвалж: БЕГ-ын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Урьдчилгаа дансны үлдэгдэлд Ерөнхий боловсролын 13 сургуулийн үлдэгдэл 8,548.4 сая төгрөг буюу 99.0 хувь, Мэргэжлийн боловсролын 3 байгууллагын авлагын үлдэгдэл 55.4 сая төгрөг буюу 0.6 хувь, Сургуулийн өмнөх боловсролын 6 байгууллагын авлагын үлдэгдэл 35.0 сая төгрөг буюу 0.4 хувийг тус тус эзэлж байна.

Дансны үлдэгдэл өмнөх оноос өсөхөд 2025 онд байгуулагдсан Нийслэлийн ерөнхий боловсролын 184 дүгээр сургуулийн үндсэн хөрөнгө бэлтгэх урьдчилгаа дансанд 8,429.9 сая төгрөгөөр бүртгэсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Аудитын илрүүлэлт:

- Ажиллагсдаас урьдчилгаа дутуу суутгасан, илүү, дутуу тайлагнасан, бүртгэлд тусгаагүй 590.9 сая төгрөг /СӨББ-ын 1 зөрчил 22.0 сая төгрөг, ЕБС-ийн 6 зөрчил 553.4 сая төгрөг, МБСБ-ын 2 зөрчил 15.5 сая төгрөг /.

3.4.4 Бараа материал

Бараа материалын данс 254,838.8 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй болж өмнөх оноос 20,710.7 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 5. Бараа материалын үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	32,932,063.6	37,564,578.0	4,632,514.4
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	19,492.1	102,292.0	82,799.9
Бэлэн бүтээгдэхүүн	1,707,578.0	1,888,536.6	180,958.6
Хангамжийн материал	198,342,433.9	214,064,083.8	15,721,649.9
Биологийн хөрөнгө	74,603.8	87,414.0	12,810.2
Мал амьтад	1,051,958.4	1,131,926.8	79,968.4
Дүн	234,128,129.9	254,838,831.2	20,710,701.3

Эх сурвалж: БЕГ-ын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Бараа материал дансны үлдэгдэлд Ерөнхий боловсролын 700 сургуулийн үлдэгдэл 133,335.0 сая төгрөг буюу 52.3 хувь, Сургуулийн өмнөх боловсролын 6

байгууллагын үлдэгдэл 106,319.5 сая төгрөг буюу 41.7 хувь, Мэргэжлийн боловсролын 26 байгууллагын үлдэгдэл 14,739.1 сая төгрөг буюу 5.8 хувь, Насан туршийн боловсролын 30 байгууллагын үлдэгдэл 438.9 сая төгрөг буюу 0.2 хувийг тус тус эзэлж байна.

Тайлант онд бараа материал худалдан авсан 341,601.4 сая төгрөг, хандиваар авсан 22,589.7 сая төгрөг, шилжүүлэн авсан 5,758.4 сая төгрөг, бүтцийн өөрчлөлтөөр байгууллага хооронд шилжсэн 749.0 сая төгрөг, бусад байдлаар 17,752.6 сая төгрөг, нийт 388,451.1 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, үйл ажиллагаандаа зарцуулсан 348,308.5 сая төгрөг, шилжүүлсэн 3,616.4 сая төгрөг, бүтцийн өөрчлөлтөөр байгууллага хооронд шилжсэн 1,331.2 сая төгрөг, бусад 14,484.3 сая төгрөг, нийт 367,740.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Бараа материалыг ангилал зөрүүлэн бүртгэсэн, бүртгэлд тусгаагүй орхигдуулсан, буруу тусгасан, үндсэн хөрөнгийн шинжтэй хөрөнгийг бараа материал дансанд бүртгэсэн 459.7 сая төгрөг /ЕБС-ийн 19 зөрчил 155.3 сая төгрөг, СӨББ-ын 24 зөрчил 271.4 сая төгрөг, МБСБ-ын 4 зөрчил 31.6 сая төгрөг, НТББ-ын 1 зөрчил 1.4 сая төгрөг/;
- Анхан шатны баримтгүй, бүрдэл дутуу, бүрдүүлэлт хангалтгүй, үр ашиггүй, шийдвэргүй, зориулалт бусаар зарцуулсан, хяналт хэрэгжүүлээгүй, бараа материалын тайлан гаргаагүй 2,598.5 сая төгрөг /ЕБС-ийн 68 зөрчил 813.2 сая төгрөг, СӨББ-ын 76 зөрчил 1,571.4 сая төгрөг, МБСБ-ын 5 зөрчил 213.7 сая төгрөг, НТББ 1 зөрчил 0.2 сая төгрөг/;
- Бараа материалын тооллого хийгээгүй, үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, зах зээлийн бодит үнээс зөрүүтэй, тооллогоор дутсан, устгалын акт үйлдээгүй, 969.9 сая төгрөг /ЕБС-ийн 28 зөрчил 541.7 сая төгрөг, СӨББ-ын 33 зөрчил 424.8 сая төгрөг, НТББ-ын 1 зөрчил 2.8 сая төгрөг, МБСБ-ын 1 зөрчил 0.6 сая төгрөг/;
- Бараа материалыг хэрэглээнээс илүү бэлтгэсэн, тогтоосон орц норм баримтлаагүй, хугацаа хэтэрсэн, ашиглалтгүй, хориглосон хүнс худалдан авсан, эргэлт удааширсан 192.8 сая төгрөг /СӨББ-ын 21 зөрчил 103.5 сая төгрөг, ЕБС-ийн 17 зөрчил 74.5 сая төгрөг, МБСБ-ын 1 зөрчил 14.8 сая төгрөг/.

3.4.5 Нөөцийн бараа

Нөөц данс 7.4 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Хүснэгт 6. Нөөцийн бараа дансны үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тэжээлийн нөөц	-	2,000.0	2,000.0
Бусад нөөц	-	5,434.0	5,434.0
Дүн	-	7,434.0	7,434.0

Эх сурвалж: БЕГ-ын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Энэ нь хөдөө аж ахуйн МБСБ нөөцийн бараа дансанд тэжээлийн нөөцийг 2.0 сая төгрөгөөр, бусад нөөцөөр 5.4 сая төгрөгөөр тус тус тайлагнаснаас шалтгаалсан байна.

3.4.6 Бусад эргэлтийн хөрөнгө

Бусад эргэлтийн хөрөнгө данс 1,715,175.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй болж өмнөх оноос 260,511.6 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 7. Бусад эргэлтийн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Бусад эргэлтийн хөрөнгө /ТӨҮГ/+Бусад	1,454,663,675.1	1,715,175,232.1	260,511,557.0
Дүн	1,454,663,675.1	1,715,175,232.1	260,511,557.0

Эх сурвалж: БЕГ-ын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Бусад эргэлтийн хөрөнгө дансанд Эрдэнэт үйлдвэр ТӨҮГ-ын санхүүжилтээр хэрэгжиж байгаа нүхэн жорлонг орчин үеийн ариун цэврийн байгууламжаар солих ажилд олгосон 122,517.0 сая төгрөг, Боловсролын салбарын байгууллагуудын хөрөнгө оруулалт, их засварын 1,592,658.2 сая төгрөгийн дуусаагүй ажлууд бүртгэлтэй байна.

3.4.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн данс 4,385,016.3 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй болж өмнөх оноос 565,991. сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	3,614,358,424.8	4,175,319,089.4	560,960,664.7
Барилга, байгууламж, орон сууц	3,101,186,461.6	3,624,275,615.7	523,089,154.1
Авто-тээврийн хэрэгсэл	12,887,158.3	13,930,123.3	1,042,965.0
Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	283,687,487.2	287,048,566.4	3,361,079.2
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	124,358,859.1	141,259,549.4	16,900,690.3
Зам, гүүрний байгууламж	5,535,517.3	8,641,732.0	3,106,214.7
Батлан хамгаалах, цэргийн зориулалттай тоног төхөөрөмж	481,465.0	470,192.0	(11,273.0)
Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	522,632.6	571,047.4	48,414.8
Бусад үндсэн хөрөнгө	49,388,909.1	61,294,144.4	11,905,235.3
Дуусаагүй барилга, байгууламж	9,489,326.2	11,209,789.8	1,720,463.6
Ном	26,820,608.4	26,618,329.0	(202,279.4)
Биет бус хөрөнгө	204,666,783.3	209,697,163.6	5,030,380.3
Программ хангамж	3,205,285.4	2,888,896.8	(316,388.6)
Бусад биет бус хөрөнгө	201,461,497.9	206,808,266.8	5,346,768.9
Дүн	3,819,025,208.1	4,385,016,253.0	565,991,044.9

Эх сурвалж: БЕГ-ын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө худалдан авсан 47,677.3 сая төгрөг, хандиваар асван 178,277.2 сая төгрөг, шилжүүлэн авсан 77,628.0 сая төгрөг, бүтцийн өөрчлөлтөөр байгууллага хооронд шилжсэн 17,139.8 сая төгрөг, бусад байдлаар 507,561.3 сая төгрөг, дахин үнэлгээний нэмэгдлээр 11,871.5 сая төгрөг, нийт 840,145.0 сая төгрөгийн хөрөнгөөр нэмэгдэж, бусдад худалдсан 841.5 сая төгрөг, акталсан 59,324.3 сая төгрөг, балансаас балансад шилжүүлсэн 15,595.8 сая төгрөг, бүтцийн өөрчлөлтөөр байгууллага хооронд шилжүүлсэн 15,462.7 сая төгрөг, бусад 31,342.2 сая төгрөг, дахин үнэлгээний хорогдлоор 12,487.4 сая төгрөг, нийт 135,053.8 сая төгрөгөөр хөрөнгө хасагдсан байна. Тайлант оны элэгдлийн зардал 234,323.4 сая төгрөг, хасагдсан хөрөнгөд ногдох элэгдэл 91,182.7 сая төгрөг байна.

Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2025 оны 128, 700 дугаар тогтоолын дагуу Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар барьж ашиглалтад оруулсан

боловсролын салбарын байгууллагуудын 103 нэрийн 453,542.0 сая төгрөгийн хөрөнгийг бүртгэсэн нь үндсэн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл өсөхөд нөлөөлсөн байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Жилийн эцсийн хөрөнгийн тооллого хийгээгүй, хөрөнгийг зөрүүтэй тоолж, баталгаажуулсан, хөрөнгө биетээр оршин байхгүй, тооллогын дүн бүртгэл дэх үлдэгдлийн дүнгээс зөрүүтэй, данс бүртгэлд тусгаагүй 10,980.5 сая төгрөг /СӨББ-ын 47 зөрчил 2,766.1 сая төгрөг, ЕБС-ийн 50 зөрчил 8,107.7 сая төгрөг, МБСБ-ын 2 зөрчил 22.9 сая төгрөг, НТББ-ын 3 зөрчил 20.1 сая төгрөг, БЕГ-ын 2 зөрчил 63.7 сая төгрөг/;
- Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн, ашиглагдаж байгаа хөрөнгийн цаашид ашиглах хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг холбогдох эрх бүхий байгууллагад хүргүүлж, шийдвэрлүүлээгүй 2,873.9 сая төгрөг / СӨББ-ын 64 зөрчил 836.0 сая төгрөг, ЕБС-ийн 38 зөрчил 1,892.9 сая төгрөг, НТББ-ын 1 зөрчил, МБСБ-ын 6 зөрчил 144.9 сая төгрөг, БЕГ-ын 1 зөрчил /;
- Газрын гэрчилгээ, кадастрын зурагтай зөрсөн, бүртгэлд зөрүүтэй тайлагнасан, газар эзэмших хугацаа хэтэрсэн, санхүү бүртгэлд тусгаагүй, 3,234.5 сая төгрөг /ЕБС-ийн 14 зөрчил 701.5 сая төгрөг, СӨББ-ын 22 зөрчил 2,527.1 сая төгрөг, НТББ-ын 1 зөрчил 5.9 сая төгрөг/.
- Хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгахдаа буруу ангилсан, бараа материалын шинжтэй хөрөнгийг үндсэн хөрөнгийн дансанд бүртгэсэн, бөөн дүнгээр бүртгэсэн, тогтоол шийдвэргүй зардалд тусгасан, элэгдлийг зөрүүтэй тооцоолсон, харилцагч байгууллагаас хүлээн авахдаа хөрөнгө хүлээлцсэн акт үйлдэж, баримтжуулаагүй, 3,148.9 сая төгрөг /ЕБС-ийн 55 зөрчил 1,310.8 сая төгрөг, МБСБ-ын 3 зөрчил 333.6 сая төгрөг, СӨББ-ын 68 зөрчил 1,502.6 сая төгрөг, НТББ-ын 2 зөрчил 1.9 сая төгрөг, БЕГ-ын 2 зөрчил/;

3.4.8 Өр төлбөр

Өр төлбөр данс 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар 50,376.4 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй болж өмнөх оноос 36,363.5 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 9. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

/ мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,859,648.4	4,731,910.8	2,872,262.5
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	1,338,227.7	4,310,485.9	2,972,258.2
Хөрөнгө бэлтгэхтэй холбогдсон өглөг	539,607.2	236,953.0	(302,654.1)
Байгууллагад төлөх өглөг	79,973,982.7	37,919,864.4	(42,054,118.3)
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	170,456.5	752,353.7	581,897.2
Урьдчилж орсон орлого	2,858,027.7	2,424,836.5	(433,191.2)
Дүн	86,739,950.1	50,376,404.4	(36,363,545.7)

Эх сурвалж: БЕГ-ын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Нийт өр төлбөр дансны үлдэгдэлд Ерөнхий боловсролын 529 сургуулийн өглөгийн үлдэгдэл 21,420.0 сая төгрөг буюу 42.5 хувь, Боловсролын ерөнхий газрын хөрөнгө оруулалтын барьцаа дансны 14,357.6 сая төгрөг буюу 28.5 хувь, Сургуулийн өмнөх боловсролын 586 байгууллагын өглөгийн үлдэгдэл 6,242.7 сая төгрөг буюу 12.4 хувь, Ерөнхий боловсролын сургуулийн гүйцэтгэл үр дүнгээр олгох санхүүжилтийн дансны өглөгийн үлдэгдэл 6,007.7 сая төгрөг буюу 11.9 хувь, Ариун цэврийн байгууламж санхүүжилтийн дансны өглөгийн үлдэгдэл 761.4 сая төгрөг буюу 1.5 хувь, Мэргэжлийн боловсролын 20 байгууллагын 578.8 сая төгрөг буюу 1.1 хувь,

Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтыг дэмжих сан 461.7 сая төгрөг буюу 0.9 хувь, Боловсролын ерөнхий газрын 311.9 сая төгрөг буюу 0.6 хувь, Боловсролын салбарын хөрөнгө оруулалтын дансны өглөгийн үлдэгдэл 192.2 сая төгрөг буюу 0.4 хувь, техник хяналтын дансны өглөгийн үлдэгдэл 29.9 сая төгрөг буюу 0.1 хувийг тус тус эзэлж байна.

Өглөгийн үлдэгдэл 36,363.5 сая төгрөгөөр буурахад Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2025 оны 128, 700 дугаар тогтоолын дагуу Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар барьж ашиглалтад оруулсан боловсролын салбарын байгууллагуудын барилгын ажил гүйцэтгэх гэрээг эцэслэн дүгнэж, тус байгууллагуудын барьцааг чөлөөлсөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Төсвийг зохистой удирдаагүйгээс өглөг үүсгэсэн, тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, илүү, дутуу тайлагнасан, бүртгэлд тусгаагүй, өмнөх зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй 3,501.1 сая төгрөг /ЕБС-ийн 73 зөрчил 2,756.5 сая төгрөг, СӨББ-ын 64 зөрчил 299.8 сая төгрөг, МБСБ-ын 5 зөрчил 172.8 сая төгрөг, БЕГ-ын 1 зөрчил 272.0 сая төгрөг/.

3.4.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо данс 6,550,638.8 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй болж өмнөх оноос 617,889.9 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 10. Засгийн газрын хувь оролцоо

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал	931,341,210.3	933,424,227.3	2,083,017.0
Хуримтлагдсан үр дүн	4,018,342,211.7	4,639,372,664.3	621,030,452.6
Өмнөх үеийн үр дүн	3,172,387,585.0	4,023,773,233.4	851,385,648.4
Тайлант үеийн үр дүн	845,954,626.7	615,599,430.9	(230,355,195.8)
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	983,065,471.2	977,841,912.7	(5,223,558.5)
Дүн	5,932,748,893.3	6,550,638,804.3	617,889,911.0

/мянган төгрөгөөр/

Эх сурвалж: БЕГ-ын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Хуримтлагдсан үр дүн нь Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл өсөхөд голлон нөлөөлжээ.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны төсвийн зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 3,443,271.9 сая төгрөг, үйл ажиллагааны орлогоос 119,665.6 сая төгрөг, нийт 3,562,937.6 сая төгрөгийг төлөвлөсөн байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 3,462,564.6 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос 99,714.4 сая төгрөг, нийт 3,562,279.0 сая төгрөгийг бүрдүүлсэн байна.

Төсөв захирагчийн нийт зардлын гүйцэтгэл 3,764,601.3 сая төгрөг буюу 95.6 хувьтай байгаа нь 171,862.2 сая төгрөгөөр дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Гүйцэтгэлд суурилсан төсөвлөлт, санхүүжилт

Боловсролын ерөнхий газар цахим боловсрол, үр дүн, чанар, гүйцэтгэлд суурилсан шинэчлэлийг 2022 оны улсын төсөвт тусгаж, хэрэгжүүлж эхэлсэнтэй холбогдуулан сургуулийн өмнөх боловсрол, ерөнхий боловсрол, мэргэжлийн боловсрол, насан туршийн боловсролын байгууллагын санхүүжилтийг гүйцэтгэлд суурилсан төсөвлөлт, санхүүжилтэд шилжсэн байна.

Хүснэгт 11. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

<i>/мянган төгрөгөөр/</i>					
Д/Д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	71801 Сургуулийн өмнөх боловсрол	1,340,423,436.0	1,144,469,809.0	195,953,627.0	85.4
2	71802 Ерөнхий боловсрол	2,338,421,470.4	2,175,929,870.4	162,491,600.0	93.1
3	71804 Мэргэжлийн боловсрол	214,024,152.6	204,097,286.9	9,926,865.7	95.4
4	71806 Насан туршийн болон албан бус боловсрол	16,176,924.1	12,666,857.9	3,510,066.2	78.3
5	71808 Боловсролын ерөнхий газар	27,417,555.6	20,783,228.3	6,634,327.3	75.8
	71808 Боловсролын хөрөнгө оруулалт	-	206,654,231.5	(206,654,231.5)	100.0
Нийт		3,936,463,538.7	3,764,601,284.0	171,862,254.7	95.6

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд тайлант онд Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж 557.2 сая төгрөг, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 198.2 сая төгрөг, нийт 755.4 сая төгрөгийн нэмэлт орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс бараа, ажил, үйлчилгээний зардалд 664.7 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

Судалгааны үр дүн

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан “Төрийн аудитын байгууллагаас төсвийн тухай хуулийн дагуу 2025-2026 онд гүйцэтгэх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн аудитад баримтлах ерөнхий чиглэл”-ийн дагуу Боловсролын ерөнхий газрын харьяа шалгагдагч байгууллагуудаас авсан судалгааны үр дүнг тайланд тусгалаа. Тухайлбал:

- Монгол Улсын хөгжлийн 2026 онд баримтлах бодлогын тэргүүлэх чиглэлийн “Төрийн албаны шинэчлэлийг хийж, чиг үүргийн давхардлыг арилгах зорилгоор багш, эмч нараас бусад төрийн албан хаагчдын тоог 9 хувиар бууруулах замаар чадварлаг, цомхон, бүтээмжид суурилсан төрийн албыг

бэхжүүлнэ” гэж заасны дагуу тайлант онд боловсролын салбарт орон тооны цомхотгол хийгдээгүй байна. Засгийн газрын 2025 оны 3 дугаар сарын 26-ны өдрийн 14 дүгээр тэмдэглэлээр Боловсролын салбарын төрийн захиргааны бусад байгууллагын чиг үүрэгт шинжилгээ хийж, дүнг танилцуулах, Боловсролын яамны зарим харьяа байгууллагын чиг үүрэгт хийсэн иж бүрэн шинжилгээний үр дүнд үндэслэн чиг үүргийн дахин хуваарилалт хийх чиглэлээр холбогдох хууль тогтоомжид өөрчлөлт оруулах асуудлыг судалж танилцуулахыг Боловсролын сайдад даалгасан байна. Боловсролын ерөнхий газарт бүтцийн өөрчлөлт хийх болсонтой холбогдуулан 2025 онд шинээр ажилтан авах сонгон шалгаруулалтыг зогсоожээ.

- Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.3, 14.2.5 дахь заалт, Засгийн газрын 2019 оны 06 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Төрийн албан хаагчид нөхөн төлбөр олгох журам”-ын 8 дугаар зүйлийн 8.2, 8.4 дэх хэсэгт заасны дагуу төсвийн шууд захирагч нар тушаал гарган алба хаагчдын 1 өдрийн хоолны хөнгөлөлт 34.0 мянган төгрөг хүртэл, унааны хөнгөлөлт 8.0 төгрөг хүртэл тогтоож, харилцан адилгүй байдлаар олгож байна. Унаа, хоолны хөнгөлөлтийн зардлын төсөв 15,114.6 сая төгрөгөөр батлагдаж, 98,167.8 сая төгрөгийн гүйцэтгэлтэй байна.
- Гадаад томилолтын зардал батлагдаагүй.
- Боловсролын ерөнхий хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2-т багш, ажилтны мэргэшүүлэх сургалтыг зохион байгуулж, мэргэжлийн тасралтгүй хөгжлийг хангахад дэмжлэг үзүүлэх чиг үүргийн хүрээнд Боловсролын байгууллагын багш, ажилтны мэргэжил дээшлүүлэх арга хэмжээний хүрээнд 27,990.4 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.
- Боловсролын байгууллагын хэрэгжүүлж байгаа үйл ажиллагааг олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр дамжуулан иргэдэд хүргэх ажлын хүрээнд 14 хуулийн этгээдтэй 20.9 сая төгрөгийн гэрээ байгуулж, гүйцэтгэлээр 20.5 сая төгрөгийг санхүүжүүлсэн байна.
- Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудаас төрд учирсан хохирлыг барагдуулах зардалд 77.0 сая төгрөгийг төсвөөс төлж, 58.1 сая төгрөгийн авлага үүсгэн, 4.9 сая төгрөгийг төлүүлэхээр дараагийн шатны байгууллагад хандаж, буруутай албан тушаалтнаар 14.0 сая төгрөгийн төсөвт учирсан хохирлыг буцаан төлүүлсэн байна.
- Боловсролын салбарын хэмжээнд үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа Финландын Эдүтэн цахим системийг ашигласан лицензийн төлбөрт 4,063.4 сая төгрөг, Английн Пийрсон англи хэлний цогц хөтөлбөрийн лицензийн төлбөрт 7,683.1 сая төгрөг зэрэг програм хөгжүүлэлт, үйлчилгээний төлбөрт нийт 34,583.4 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийсэн Боловсролын ерөнхий газар, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Мөн Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь эрхлэх асуудлын хүрээнд хэрэгжүүлэх төсвийг үр ашигтайгаар төлөвлөж, удирдан хэрэгжүүлэх, гүйцэтгэлийг үр дүнтэй хангах, холбогдох хууль, эрх зүйн орчин тогтолцоог сайжруулах чиглэлээр шаардлагатай ажлуудыг зохион байгуулах зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Үндэсний аудитын газрын Санхүүгийн аудитын газрын ахлах аудитор Г.Оюунтөгөлдөр, аудитор Д.Батчимэг, Э.Булганчимэг нар гүйцэтгэж, үе шатны чанарын хяналтыг аудитын менежер С.Нацагдорж, газрын захирал, тэргүүлэх аудитор Ц.Наранчимэг нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Үндэсний аудитын газарт 2026 оны 3 дугаар сарын 26-ны өдрийн 01/693 дугаар албан бичгээр Үндэсний аудитын газарт хүргүүлсэн.

4.2 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2024 оны санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг сонгосон суурь үзүүлэлт 6,019,488.8 сая төгрөгөөс 1.0 хувиар тооцож 60,194.9 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж, шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 51,114.7 сая төгрөг, нийцлийн асуудлаар нийт 198,307.6 сая төгрөг, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчиж 231 байгууллага 2,726.4 сая төгрөгийг зарцуулсан, Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтээр 294 байгууллагад нийт 176,507.0 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн, Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулах, батлах, ил тод мэдээлэхтэй холбоотой зөрчил, "Сөрөг" дүгнэлт авсан 3 байгууллага, "Татгалзсан" дүгнэлт авсан 1 байгууллага, номын түрээсийн орлогын бүртгэлийг аккруэл сууриар бус мөнгөн сууриар бүртгэдэг, сурах бичиг хэвлүүлэх, орлогод авах, байгууллагуудад хуваарилж тараах, хяналт хэрэгжүүлэх зэрэгт зохицуулалт байхгүй, Төсвийн тухай хуульд заасан цаглабарт хугацаанаас 21 хоногоор хоцроон ирүүлсэн нь аудит хийж дүгнэлт гаргах цаг хугацааны хязгаарлагдмал байдал, аудитын үйл ажиллагаанд хүндрэлтэй нөхцөл байдлыг үүсгэсэн, өмнөх аудитаар өгсөн шийдвэрийн биелэлт хангалтгүй зэргийг шинж чанарын хувьд материаллаг гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх хүрээнд Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/69 дүгээр тушаалаар төсвийн шууд захирагч нарт санхүүгийн сахилга батыг мөрдүүлж, ил тод байдлыг хангах, үр ашгийг нэмэгдүүлэх, үрэлгэн байдлыг хязгаарлах чиглэл хүргэгдсэн бөгөөд тушаалын хэрэгжилтэд Салбарын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар жил бүр үнэлгээ хийдэг байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн аудитын асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн асуудалтай холбоотой нийт 7 албан шаардлага хүргүүлсэн.

Албан шаардлага

Илрүүлэлт 1: Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчиж харьяа 231 байгууллага 2,726.4 сая төгрөгийг цахим дэлгүүрт байршсан бараа үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авсан, бэлэг дурсгалын зүйл, дүрэмт хувцас худалдан авсан, бараа, бэлэн бүтээгдэхүүнийг нөөцөлсөн, сонин хэвлэл, спорт тэмцээн уралдаанд зарцуулсан зэрэг зөрчилд 183.8 сая төгрөгийн төсөвт төвлөрүүлэх 71 төлбөрийн акт тогтоож, 1,745.7 сая төгрөгийн зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргахгүй байх 128 албан шаардлага хүргүүлж, 796.9 сая төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 77 зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэсэнд албан шаардлага хүргүүлэв.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1 “зардал бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг энгийн ойлгомжтой, тууштай, өндөр сахилга баттайгаар зохион байгуулах”, 12 дугаар зүйлийн 12.1 “Энэ хуулийн 3.1-т заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно”, 12 дугаар зүйлийн 12.1.4 “хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад зардлыг санхүүжүүлэх”, 14 дүгээр зүйлийн 14.2 “Худалдан авах бараа, үйлчилгээний төрөл нэмэгдэх тохиолдолд энэ хуулийн 14.1 зааснаар хүсэлтийг тухай бүр хүргүүлнэ”, 14.4 “Цахим дэлгүүрт байршуулсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглоно”, 15 дугаар зүйлийн 15.1 “Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно:”, 15.1.3 “хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох”, 15.1.4 “Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлиг, Улсын Их Хурлаас баталсан хууль тогтоомж, Засгийн газрын болон аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг даргын шийдвэр, тэдгээрийн хэрэгжилт, цаг үеийн шинжтэй мэдээ, мэдээллийг олон нийтэд хүргэх, сурталчлан таниулахаас бусад зорилгоор байгууллага, хамт олныг сурталчлах, салбарын болон байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой нэвтрүүлэг, контент, баримтат болон цуврал киноны уран бүтээл зэргийг санхүүжүүлэх”, 15.1.5 төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах”, Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3.2 “эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах”, 14.2.10 “өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх”, 14.3 “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч өөрийн эрхлэх асуудлын төсвийн орлого, зарлагын зүй зохистой, үр ашигтай байдал, үр дүнгийн гүйцэтгэлийг хангаж, өөрт хамаарах төсвийн гүйцэтгэлийн биелэлтийг санхүү,

төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, ..., Засгийн газар, Улсын Их Хурлын өмнө бүрэн хариуцна" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтэд тавих хяналт сул, удирдлага зохион байгуулалт хангалтгүй байгаа зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэв.

Илрүүлэлт 2: Харьяа байгууллагуудын хууль, тогтоомжийн хэрэгжилт, түүнд тавих хяналт хангалтгүй байгаагаас санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн нийцлийн асуудлаар нийт 198,307.6 сая төгрөгийн материаллаг хэмжээний зөрчил илэрсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.37 "төсвийн төвлөрүүлэн захирагч" гэж төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас хуваарилсан чиг үүргийн төсвийг төлөвлөх, төсвийн шууд захирагчид хуваарилах, хяналт тавих, хууль тогтоомжийн дагуу захиран зарцуулах, гүйцэтгэлийг тайлагнах эрх бүхий этгээдийг, 15 дугаар зүйлийн 15.4.1 "төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн энэ хуулийн 14.2.2, 14.2.3, 14.2.5, 14.2.8-д заасан болон төсвийн шууд захирагчийн энэ хуулийн 16.5-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх", 16 дугаар зүйлийн 16.5 "Төсвийн шууд захирагч нь төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хэрэгжүүлэх дотоод хяналтыг сайжруулан зөрчлийг 20-оос доошгүй хувиар бууруулах албан шаардлага хүргүүлэв.

4.5 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Албан шаардлага

Илрүүлэлт 3: Боловсролын ерөнхий газрын харьяа газруудаас 294 байгууллага шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулбал зохих 176,507.0 сая төгрөгийн мэдээллийг оруулаагүй, хугацаа хоцроон мэдээлсэн байна. Эдгээр байгууллагаас 195 байгууллагад зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өгч, 95 байгууллагад албан шаардлага, 4 албан хаагчид хариуцлага тооцуулах албан шаардлага хүргүүлсэн.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1 "мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх", 4.1.3 "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх", 6 дугаар зүйлийн 6.3.6 "хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгагдсан арга хэмжээг тендер зарлаж, сонгон шалгаруулсан бол шалгаруулалтын ерөнхий мэдээлэл", 6.4.1-д "тухайн жилийн төсөвт орсон нэмэлт, өөрчлөлт", 6.4.4 "таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэр, хаяг", 6.4.5 "цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр", Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын 2.2.2.4 "хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгасан арга хэмжээний тендерийн ерөнхий мэдээлэл", 2.2.2.5 "таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэр, хаяг", 2.2.1.10

"тухайн жилийн төсөвт орсон нэмэлт, өөрчлөлт", 2.2.1.13 "цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээ, зарлагын гүйлгээ бүр, холбогдох шийдвэрийн хуулбарын хамт" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Харьяа байгууллагуудын Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтэд тавих дотоод хяналтыг сайжруулах арга хэмжээг авч, зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэв.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд харьяа газруудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль болон холбогдох тогтоомжийн зарим заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.6 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

4.6.1 Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч

Албан шаардлага

Илрүүлэлт 4: Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулах, батлах, ил тод мэдээлэхтэй холбоотой дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

- Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд огноо тусгаагүй, хэзээ батлагдсан нь тодорхойгүй, төлөвлөгөөг баталсан тушаалгүй;
- Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд тушаалгүйгээр 2 удаа буюу 2025 оны 9 дүгээр сарын 09, 2025 оны 11 дүгээр сарын 17-нд тус тус нэмэлт өөрчлөлт оруулсан, хяналт хэрэгжүүлсэн захиалагчийн хэлтсийн даргыг 2 удаа орлож гарын үсэг зурсан, хуульд заасан цаглабарт хугацаатай нийцээгүй;
- Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд нэмэлт өөрчлөлт оруулахдаа хуульд заасан хугацаанд үнэн зөв, иж бүрэн, ил тод мэдээлэх үүрэгтэй ч цахим системд мэдээлээгүй.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 44 дүгээр зүйлийн 44.1 "Захиалагч батлагдсан төсөвт туссан төсөл, арга хэмжээ бүрээр худалдан авах ажиллагааг үр ашигтай төлөвлөж, батална", 44.3 "Захиалагч санхүүжилтийн эх үүсвэр батлагдсанаас хойш ажлын 10 өдрийн дотор худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг харьяалах дээд шатны төсвийн захирагчид цахим системээр илгээнэ", 44.4 "Төсвийн ерөнхийлөн захирагч тухайн жилийн санхүүжилтийн эх үүсвэр батлагдсанаас хойш нэг сарын дотор харьяа захиалагчийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг нэгтгэн хянаж, баталгаажуулан цахим системд нийтэлнэ", Сангийн сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн А/250 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, тайлагнах журам"-ын 2 дугаар зүйлийн 2.1 "Худалдан авах ажиллагааны зарчимд нийцүүлэн захиалагч төлөвлөгөөг хуулийн 44 дүгээр зүйл болон энэ журамд заасны дагуу санхүүжилтийн эх үүсвэр батлагдсан даруйд боловсруулна", 2.6 "Захиалагч төрийн байгууллагын төсвийн шууд захирагч, төрийн болон орон нутгийн өмчит улсын төсөвт үйлдвэрийн газрын гүйцэтгэх удирдлага төлөвлөгөөг батлагдсан төсөв болон хуульд нийцсэн эсэхийг хянан баталж, санхүүжилтийн эх үүсвэр батлагдсанаас хойш ажлын 10 өдрийн дотор холбогдох дээд шатны байгууллагад төлөвлөгөөг цахим системээр илгээнэ", 2.8 "Энэ журмын 1.7-д заасан захиалагчийн гүйцэтгэх удирдлага төлөвлөгөөг батлагдсан төсөв болон хуульд нийцсэн эсэхийг хянан, батална. Захиалагчийн баталгаажуулсан

төлөвлөгөөг санхүүжилтийн эх үүсвэр батлагдсанаас хойш нэг сарын дотор цахим системд нийтэлнэ” гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг баталсан тушаалгүй, мөн тушаалгүйгээр нэмэлт өөрчлөлт оруулсан, албан тушаалтныг орлож гарын үсэг зуруулсан, цахим системд хуулийн хугацаанд мэдээлээгүй зөрчлийг таслан зогсоож талаар албан шаардлага хүргүүлэв.

Илрүүлэлт 5: Төрийн өмчийн мэргэжлийн боловсролын Хөдөө аж ахуйн их сургуулийн харьяа Булган аймаг дахь политехникийн коллеж, Шинжлэх ухаан технологийн их сургуулийн харьяа политехникийн коллеж магадлан итгэмжлэгдээгүй, өмнөх оны аудитаар хүргүүлсэн 845/A0160056 дугаар бүхий албан шаардлагын хэрэгжилт хангалтгүй байна.

Энэ нь Боловсролын ерөнхий хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.22 "магадлан итгэмжлэл гэж боловсролын сургалтын байгууллага, хөтөлбөрийн чанар нь эрх бүхий байгууллагаас тогтоосон шалгуурыг хангаж байгаа эсэхэд мэргэжлийн, хараат бус үнэлгээ хийж, ахиц дэвшлийг мэргэжлийн хүрээнд хүлээн зөвшөөрөх үйл явцыг", 26 дугаар зүйлийн 26.1.8 "хуульд өөрөөр заагаагүй бол мэргэжлийн болон техникийн, дээд боловсролын сургалтын байгууллага болон хөтөлбөрийг магадлан итгэмжлэх, магадлан итгэмжлэл хийх журам болон шинжээчид тавих шаардлага батлах", 35 дугаар зүйлийн 35.11 "Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, дээд боловсролын магадлан итгэмжлэлийг холбогдох хуулиар зохицуулна. Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын тухай хуулийн 8.4 "Магадлан итгэмжлэлийг Боловсролын ерөнхий хуулийн 17.13-т заасан Боловсролын чанарын баталгаажуулалт-магадлан итгэмжлэлийн байгууллага мөн хуулийн 26.1.8-д заасан журмын дагуу хэрэгжүүлнэ", 8 дугаар зүйлийн 8.5 "Мэргэжлийн болон техникийн боловсролын сургалтын байгууллагыг таван жил тутам магадлан итгэмжилнэ, Төсвийн тухай хуулийн 4.1.37 "төсвийн төвлөрүүлэн захирагч гэж төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас хуваарилсан чиг үүргийн төсвийг төлөвлөх, төсвийн шууд захирагчид хуваарилах, хяналт тавих, хууль тогтоомжийн дагуу захиран зарцуулах, гүйцэтгэлийг тайлагнах эрх бүхий этгээдийг" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн өмчийн мэргэжлийн боловсролын 2 байгууллагын магадлан итгэмжлэгдээгүй байгаа зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэв.

Илрүүлэлт 6: Ерөнхий боловсролын сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний тухай хууль, Засгийн газрын 2021 оны 18 дугаар тогтоолын дагуу төрийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургуулийн үдийн хоолны үйлчилгээг сургуулийн үйл ажиллагааны чиглэлд бүрэн шилжүүлсэн байхаар зохицуулсан боловч тайлант онд 51 ерөнхий боловсролын сургууль хувийн хэвшлийн байгууллагаар үдийн хоолны үйлчилгээг гэрээлэн гүйцэтгүүлдэг хэвээр байгаа бөгөөд стандартад нийцсэн байр, гал тогоо, тоног төхөөрөмж, орон тоо, цалингийн зардлын асуудлаас шалтгаалан холбогдох хууль, тогтоолын хэрэгжилт бүрэн хангагдаагүй, өмнөх оны аудитаар өгсөн 837/A0160056 дугаартай албан шаардлагыг хэрэгжүүлээгүй байна. Тухайлбал, төсөл, хөтөлбөр хэрэгжихээр хүлээгдэж буй 7 сургууль, тоног төхөөрөмжийн дутагдалтай 13 сургууль, хүний нөөц бүрдээгүй 25 сургууль, өргөтгөл баригдаж буй 6 сургууль байна.

Энэ нь Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1 "Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ

хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно”, Ерөнхий боловсролын сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 "Сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээг стандартын шаардлага хангасан зориулалтын байр, гал тогоо, тоног төхөөрөмж ашиглан мэргэжлийн хүний нөөцтэйгөөр явуулна", 6.5 "Сургуульд хоол зүйч, мэргэжлийн тогооч, туслах тогооч ажиллах бөгөөд суралцагчийн тооноос хамаарч бэлтгэгч, угаагч, үйлчлэгч ажиллана", 10 дугаар зүйлийн 10.7 "Сургуулийн захирал сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний талаар дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ", 10.7.1 "хоол зүйч, тогоочийг давтан сургах", 10.7.3 "сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээг холбогдох хууль тогтоомжид заасан журмын дагуу зохион байгуулах", 10.7.4 "сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээг явуулахад шаардлагатай зардлын хуваарилалтыг шийдвэрлүүлэх", 10.7.5 "сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулах энэ хуулийн 6.5-д заасан ажилтныг томилох, чөлөөлөх", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын 19.1 "Шалгагдагч этгээд аудитаар өгсөн зөрчил дутагдлыг арилгах, асуудлыг шийдвэрлэхэд чиглэсэн зөвлөмжийн дагуу зохих ёсоор арга хэмжээ авч, залруулах ажлыг зохион байгуулсан байна" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Ерөнхий боловсролын сургуулийн үдийн хоолны үйлчилгээг сургуулийн үйл ажиллагааны чиглэлд бүрэн шилжүүлээгүй, стандартад нийцсэн байр, гал тогоо, тоног төхөөрөмж болон орон тооны асуудлыг шийдвэрлээгүй зөрчлийг таслан зогсоох талаар албан шаардлага хүргүүлсэн.

Илрүүлэлт 7: Өмнөх аудитаар өгсөн "Гүйцэтгэлд суурилсан төсөвлөлт, санхүүжилтийн тогтолцоонд шилжсэн боловсролын салбарын хүүхдийн тоо цөөнтэй байгууллагуудын санхүүжилт нь хэвийн үйл ажиллагааг хангах боломжгүй байгаагаас дутуу санхүүжилтийг төсвийн зохицуулалтаар нөхөн олгож байна" гэсэн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.4 "Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь түүнд харьяалагдах төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:", 15.4.1 "төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн энэ хуулийн 14.2.2, 14.2.3, 14.2.5, 14.2.8–д заасан болон төсвийн шууд захирагчийн энэ хуулийн 16.5-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын 19.1 "Шалгагдагч этгээд аудитаар өгсөн зөрчил дутагдлыг арилгах, асуудлыг шийдвэрлэхэд чиглэсэн зөвлөмжийн дагуу зохих ёсоор арга хэмжээ авч, залруулах ажлыг зохион байгуулсан байна" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Өмнөх оны аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлсэн.

4.6.2 Түүврийн байгууллага

Боловсролын ерөнхий газрын хөрөнгө оруулалт-техник хяналт

Албан шаардлага

Илрүүлэлт 1: Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийг зөрчиж төсөвт өртгийг хувааж, Боловсролын ерөнхий газрын техник хяналтын зардлаас нийт 59.4 сая төгрөгөөр шууд худалдан авалт хийсэн байна. Тухайлбал:

- Промакс фильм ХХК-тай баримтат кино хийлгэх 2 удаагийн гэрээ байгуулан 28.5 сая төгрөг;
- Атас оргил ХХК-тай эд хөрөнгө хөлслөх гэрээ байгуулж, автомашин түрээслэж, 7 удаагийн гүйлгээгээр 30.9 сая төгрөгийг тус тус шилжүүлсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.4 "Төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээг худалдан авах ажиллагаа хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулагдаагүй бол төсвөөс санхүүжилт гаргахыг хориглоно", Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.3 "Захиалагч шууд худалдан авах, харьцуулалтын аргыг хэрэглэх зорилгоор батлагдсан төсөвт өртгийг хувааж худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулахыг хориглоно" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Худалдан авах ажиллагааны хууль, тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахгүй байгаа зөрчлийг таслан зогсоох талаар албан шаардлага хүргүүлэв.

Зөвлөмж

Ариун цэврийн байгууламжийн санхүүжилт:

Илрүүлэлт 1: Төрийн өмчийн цэцэрлэг, сургууль, дотуур байрын нүхэн жорлонг орчин үеийн ариун цэврийн байгууламжаар солих төслийн Говь-Алтай, Өвөрхангай, Дорноговь, Дорнод аймгийн 10 сумдад гүйцэтгэж байгаа 26 объектыг ашиглалтад оруулах ажил удаашралтай байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх", Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 12 дугаар сарын 04-ны өдрийн 39 дүгээр тогтоолын 5 дах хэсэг "...шийдвэрлүүлэн, 2021-2022 онд багтаан хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах", Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 2.3.9.4 "Боловсролын салбарт жил бүр 100-гаас доошгүй нүхэн жорлонтой сургууль, цэцэрлэг, дотуур байрыг орчин үеийн ариун цэврийн байгууламжтай болгох" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Нийт 4 аймгийн 10 сумын 26 объектыг ашиглалтад оруулах ажлыг эрчимжүүлэх.

Илрүүлэлт 2: Бусад үндсэн хөрөнгө дансанд бүртгэлтэй 62,978.1 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 419 байгууламжийг түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй гэрээ байгуулагдсан боловч гүйцэтгэлийн зургийн дагуу дахин тооцоолол хийх шаардлагатайгаас Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт хандаж шийдвэр гаргуулж, ашиглагч байгууллагуудад шилжүүлээгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална: 5.1.4.үнэн зөв байх, 5.1.5. хариуцлагатай байх", Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолын 4.5 "Улсын комисс барилга, байгууламжийг байнгын ашиглалтад хүлээн авсан актыг үндэслэн захиалагч байгууллага болон Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас тухайн үл хөдлөх хөрөнгийг төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд эзэмшүүлэх саналыг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт хүргүүлж шийдвэрлүүлснээр эзэмшигч байгууллагын үндсэн хөрөнгийн дансанд бүртгэнэ" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Бусад үндсэн хөрөнгө дансанд бүртгэлтэй 62,978.1 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 419 байгууламжийг Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газарт хүсэлт хүргүүлж шийдвэр гаргуулан, ашиглагч байгууллагад шилжүүлэх.

4.7 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.7.1 Завсрын аудитын талаар

Боловсролын ерөнхий газрын завсрын үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар эхний хагас жилийн баталгаажсан санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд аудит хийж, байгууллага, түүний орчин, дотоод хяналт, дотоод аудитын талаар ойлголт олж аван эрсдэл тодорхойлж, аудитын ерөнхий стратеги боловсруулсан.

4.7.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны аудитаар Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн 1 төлбөрийн акт, 1 хариуцлага тооцох албан шаардлага, 9 албан шаардлага, 5 зөвлөмжийн биелэлт 91.6 хувьтай хэрэгжсэн байна.

Хүснэгт 12. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт	1	607,570.4	1	607,570.4	100.0
Хариуцлага тооцох албан шаардлага	1	-	1	-	100.0
Албан шаардлага	9	179,566,505.6	3	130,400,370.3	78.6
Зөвлөмж	5	150,273,161.9	3	150,273,161.9	88.0
Нийт дүн	16	330,447,237.9	8	281,281,102.6	91.6

Өмнөх аудитаар өгсөн шийдвэрийн хэрэгжилт хангалтгүй байгаа зөрчилд үнийн дүн, тоог шинэчлэн зөрчлийг арилгах, таслан зогсоох 3 албан шаардлага өгч, 2 шийдлийг дээд шатны төсөв захирагчийн аудитаар анхаарах асуудалд оруулав.

4.8 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар дараах асуудлуудыг анхаарч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ. Үүнд:

1. Боловсролын ерөнхий газар 1,784 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланг нэгтгэж 2026 оны 3 дугаар сарын 26-ны өдөр Үндэсний аудитын газар хүргүүлсэн нь аудитыг гүйцэтгэх цаг хугацааны хувьд хязгаарлагдмал байдал үүсгэсэн, аудит хийх үйл ажиллагаанд хүндрэл учруулсан нь үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг бэлтгэхэд эрсдэл үүсэхээр байгааг дараагийн аудитаар анхаарах шаардлагатай байна.
2. Боловсролын байгууллагын урамшуулал, нэмэгдэл, хөлсний зохицуулалттай холбоотой эрх зүйн баримт бичгүүдийн давхардал, хийдэл, уялдаа холбоогүй байдал нь бодлого, санхүүгийн хэрэгжилтэд зөрчил, эрсдэл үүсгэхэд өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 836/A0160056 дугаартай зөрчил таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлсэн боловч хэрэгжилт хангалтгүй байна. Үүнд:

- Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн төсөв гүйцэтгэлийг үр дүнд суурилсан санхүүжилтийн тогтолцоонд шилжсэнтэй холбоотойгоор Засгийн газрын 2024 оны 25, 39 дүгээр тогтоолоор байгууллагын болон багшийн үнэлгээний урамшууллыг зохицуулсан боловч Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоол, 2022 оны 252 дугаар тогтоолоор төрийн болон орон нутгийн өмчийн сургууль, цэцэрлэгийн багш, туслах багш, ажилтнуудад улирлын үр дүнгийн урамшуулал олгох заалт хүчин төгөлдөр хэвээр байгаа нь урамшууллыг давхардуулах, гүйцэтгэл муутай багш, ажилтнуудад урамшуулал олгох, цаашлаад төсвийн үр ашиггүй зарцуулалт бий болох зэрэг эрсдэл үүссэн.
3. Боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн Боловсролын ерөнхий хууль, Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын тухай хууль, Төсвийн тухай хуулиар олгосон бүрэн эрхийн хүрээнд зарим шийдвэрийг гаргаагүйгээс өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээний агентлаг, төсвийн байгууллагын хэвийн үйл ажиллагаанд эрсдэл үүсгэсэн өмнөх аудитаар хүргүүлсэн 2025 оны 3 дугаар сарын 25-ны өдрийн 845/A0160056 дугаар албан шаардлагын хэрэгжилт хангалтгүй байна. Үүнд:
- Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн А/545 дугаар тушаалаар батлагдсан “Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын сургалтын байгууллагын багш, ажилтны мэргэжлийн ёс зүйн дүрэм”-ийг 2023 онд батлагдсан Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хуульд нийцүүлэн шинэчлээгүй;
  - Насан туршийн суралцахуйн төвүүд нь гүйцэтгэлд суурилсан төсөвлөлт, санхүүжилтийн тогтолцоонд шилжээгүй;
  - Мэргэжлийн болон техникийн боловсролын сургалтын үйл ажиллагаанд тавих шаардлага, сургалт зохион байгуулах журмыг батлаагүй;
  - Мэргэжлийн өөрийн өртөг тооцох аргачлалыг боловсруулж батлуулаагүй;
  - Мэргэжлийн болон техникийн боловсролын сургалтын зөвлөл нь Мэргэжлийн болон техникийн боловсролын сургалтыг дэмжих сангийн санхүүгийн дэмжлэг бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулах, санд аж ахуйн нэгж, байгууллагаас үзүүлж болох санхүүгийн дэмжлэгийн хувь хэмжээг салбарын онцлогт нийцүүлэн тогтоох хуулиар хүлээсэн үүргээ хэрэгжүүлээгүй;
  - Мэргэжлийн болон техникийн боловсролын сургалтын байгууллагын харьяа чадамжийн төв, салбар дундын дадлагын баазад тавих нийтлэг шаардлагыг батлаагүй.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд эрхлэх асуудлын хүрээний 1790 байгууллагын санхүүгийн тайлан нэгтгэснээс 1091 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 691 байгууллагыг аудитын түүвэрт хамруулж, татан буугдсан 3, нэгтгэгдсэн 1, шинээр байгуулагдсан 4 байгууллага (Баян-Өлгий аймгийн Ногооннуур сумын 3-р цэцэрлэг, Цэнгэл сумын 5-р цэцэрлэг, Өмнөговь аймгийн Даланзадгад сумын 34-р цэцэрлэг, Ховд аймгийн Жаргалант сумын 17-р цэцэрлэг) аудитад хамрагдаагүй байна.

Аудитад хамруулсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлтгүй” 1015, “Хязгаарлалттай” 72, “Сөрөг” 3 дүгнэлт өгч, 1 байгууллагад дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан байна. Үүнээс 3 аймгийн 3 сумын Ерөнхий боловсролын сургууль “Сөрөг” дүгнэлт, 1 аймгийн 1 сумын Ерөнхий боловсролын сургуульд “Татгалзсан” дүгнэлт өгсөн.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 115,206.1 сая төгрөгийн 1666 алдаа илэрсний 115,138.2 сая төгрөгийн 1659 алдааг аудитын явцад залруулж, залруулаагүй 67.9 сая төгрөгийн 7 алдааг дараагийн тайлант хугацаанд залруулах зөвлөмж өглөө.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 51,114.7 сая төгрөгийн санхүүгийн зөрчил илэрснээс 1,389.6 сая төгрөгийн төсөвт төвлөрүүлэх 666 төлбөрийн акт тогтоож, 16,779.7 сая төгрөгийн зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргахгүй байх 881 албан шаардлага хүргүүлж, 32,476.8 сая төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, санхүүгийн удирдлагыг сайжруулах 1675 зөвлөмж өгч, 255.6 сая төгрөгийн зөрчилд сахилгын хариуцлага тооцуулах 37 албан шаардлага өгч, 213.0 сая төгрөгийн 2 асуудлыг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн аудитаар нийт 79,497.5 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлснээс 79,497.5 сая төгрөгийн 3 зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмжийг хүргүүлж, 2 зөрчилд хариуцлага тооцох албан шаардлага хүргүүлсэн.

Аудитаар илэрсэн нийт 130,680.1 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил нь бидний тогтоосон 60,194.9 сая төгрөгийн материаллаг байдлын түвшнээс их тул “Хязгаарлалттай” дүгнэлт өглөө.

5.1 Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн аудитаар Боловсролын салбарын хөрөнгө оруулалт, барьцаа, техник хяналт, Мэргэжлийн боловсрол, сургалтыг дэмжих сан, Ариун цэврийн байгууламжийн санхүүжилтийн дансыг түүвэрт хамруулан шалгалаа. Ариун цэврийн байгууламжийн аудитаар 62,978.1 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэнд 2 зөвлөмж, БЕГ-ийн техник хяналтын дансанд 59.4 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэнд 1 албан шаардлага хүргүүлэв.

5.1.1 Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага

Илрүүлэлт 1: Боловсролын ерөнхий газрын эрхлэх асуудлын хүрээний Говь-Алтай аймгийн Эрдэнэ сумын Ерөнхий боловсролын сургууль, Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын ерөнхий боловсролын долоо дугаар сургууль, Хөвсгөл аймгийн Цагааннуур сумын ерөнхий боловсролын сургууль тус тус “Сөрөг” дүгнэлт, Ховд аймгийн Булган сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль “Татгалзсан” дүгнэлт авсан байна.

Энэ нь Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1 “Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно”, 42.2 “Төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан, энэ хуулийн 20.5-д заасан төлөвлөгөөг ирүүлээгүй нь тухайн албан хаагчийг ажлаас халах сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно” гэж тус тус заасныг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг, татгалзсан дүгнэлт авсан төсөв захирагч нарт хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл ногдуулах албан шаардлага хүргүүлэв.

Илрүүлэлт 2: Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь харьяа байгууллагуудын 2025 оны санхүүгийн тайланг нэгтгэж, Төсвийн тухай хуульд заасан цаглабарт хугацааны дагуу 2026 оны 3 дугаар сарын 05-ны өдрийн дотор Төрийн аудитын байгууллагад ирүүлэх үүрэгтэй ч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг 21 хоногоор хугацаа хоцроож Үндэсний аудитын газарт 2026 оны 3 дугаар сарын 26-ны өдрийн 01/693 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн нь санхүүгийн аудитыг төлөвлөсөн хугацаанд гүйцэтгэх, аудит хийж дүгнэлт гаргах цаг хугацаа хязгаарлагдмал нөхцөл байдлыг үүсгэсэн.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2 “төсвийн төвлөрүүлэн захирагч хагас жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг жил бүрийн 7 дугаар сарын 25-ны дотор гаргаж төсвийн ерөнхийлөн захирагчид, жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг дараа оны 3 дугаар сарын 05-ны өдрийн дотор төрийн аудитын байгууллагад хүргүүлж, аудит хийсэн тайланг жил бүрийн 3 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлэх”, 70 дугаар зүйлийн 70.1 “Энэ хуулийг зөрчсөн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хэргийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1 “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3 “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах”, Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1 “Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно” гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Боловсролын ерөнхий газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг 21 хоногоор хугацаа хоцроон ирүүлж, санхүүгийн аудитыг төлөвлөсөн хугацаанд гүйцэтгэх, аудит хийж дүгнэлт гаргах цаг хугацаа хязгаарлагдмал нөхцөл байдал үүсгэсэн албан тушаалтанд хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл ногдуулах албан шаардлага хүргүүлэв.

5.1.2 Албан шаардлага

Илрүүлэлт 1: Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих дотоод хяналт сул байгаагаас тайлант онд нийт 51,182.6 сая төгрөгийн материаллаг хэмжээний зөрчил илэрсэн.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.37 "төсвийн төвлөрүүлэн захирагч" гэж төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас хуваарилсан чиг үүргийн төсвийг төлөвлөх, төсвийн шууд захирагчид хуваарилах, хяналт тавих, хууль тогтоомжийн дагуу захиран зарцуулах, гүйцэтгэлийг тайлагнах эрх бүхий этгээдийг, 15 дугаар зүйлийн 15.4.1 "төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн энэ хуулийн 14.2.2, 14.2.3, 14.2.5, 14.2.8–д заасан болон төсвийн шууд захирагчийн энэ хуулийн 16.5-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн удирдлага, хяналт, тайлагналын тогтолцоо хангалтгүй байгаа зөрчлийг таслан зогсоож, санхүүгийн үйл ажиллагаанд гарч буй зөрчлийг дотоод хяналтыг сайжруулах замаар 20.0-оос доошгүй хувиар бууруулах арга хэмжээг авах албан шаардлага хүргүүлэв.

Илрүүлэлт 2: Нягтлан бодох бүртгэлээр тавих хяналт сул, удирдлага зохион байгуулалт хангалтгүй байгаагаас өмнөх оноос ажиллагсадтай холбоотой авлага 1,060.4 сая төгрөг, өглөг 2,872.3 сая төгрөг, төлбөртэй үйлчилгээний авлага 369.4 сая төгрөг, бараа үйлчилгээний зардлын өглөг 2,972.3 сая төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн нь байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5 “хариуцлагатай байх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх”; Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5 “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, 20.2.6 “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Ажиллагсадтай холбоотой болон төлбөртэй үйлчилгээний авлага, өглөгийн үлдэгдлийг 20-оос доошгүй хувиар бууруулан ажиллаж, өмнөх оноос нэмэгдсэн зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэв.

Илрүүлэлт 3: Хөрөнгө оруулалтын нийт 72,223.1 сая төгрөгийн 37 төсөл, арга хэмжээ хугацаандаа хэрэгжээгүй, удаашралтай, өмнөх оны зөрчил давтагдсан байна. Үүнд: Боловсролын ерөнхий газрын хяналт тавих 45,240.6 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын 25 төсөл, арга хэмжээ, Аймгийн Засаг даргын хяналт тавих 24,278.5 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын 10 төсөл, арга хэмжээ, Нийслэлийн Засаг даргын хяналт тавих 2,704.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын 2 төсөл, арга хэмжээ байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.4 “Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь түүнд харьяалагдах төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:”, 15.4.1 “төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн энэ хуулийн 14.2.2, 14.2.3, 14.2.5, 14.2.8–д заасан болон төсвийн шууд захирагчийн энэ хуулийн 16.5-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх”, Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулийн 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан Монгол Улсын төсвийн хөрөнгөөр 2025 онд санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ, барилга байгууламжийн

жагсаалт, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.2.7 " худалдан авах гэрээний хэрэгжилтэд тогтмол хяналт тавих, удирдлагаар хангах, хэрэгжилтийг цахим системд хөтлөх", Иргэний хуулийн 206 дугаар зүйлийн 206.1 "Үүргийг тогтоосон газар, хугацаанд нь, зохих ёсоор, шударгаар гүйцэтгэнэ", 208 дугаар зүйлийн 208.1 "Үүргийг хууль буюу гэрээнд заасан хугацаанд гүйцэтгэнэ", 211 дүгээр зүйлийн 211.1 "Үүргийн гүйцэтгэлийг үүрэг гүйцэтгүүлэгчид, эсхүл хууль, гэрээ буюу шүүх, арбитрын шийдвэрт заасан эрх бүхий этгээдэд хүлээлгэж өгнө" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Хөрөнгө оруулалтын төсөл, хөтөлбөрүүд нь хугацаандаа хэрэгжээгүй, удаашралтай, өмнөх оны аудитын шийдвэр хэрэгжихгүй байгаа зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэв.

5.1.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч

Илрүүлэлт 1: Тайлант онд номын түрээсийн орлого нийт 4,393.1 сая төгрөгийн төвлөрсөн бөгөөд орлогын бүртгэлийг аккруэл сууриар бус мөнгөн сууриар бүртгэж байгаа нь харьяа байгууллагуудын номын түрээсийн орлого бүрэн төвлөрөхгүй, өглөг, авлага үнэн зөв илэрхийлэгдэхгүй байх, мөн төрийн өмч хөрөнгөнд тавих дотоод хяналт алдагдах эрсдэлтэй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 "Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт", 5 дугаар зүйлийн 5.1 "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална: 5.1.4.үнэн зөв байх; 5.1.6.зохицох", 6 дугаар зүйлийн 6.1. "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккруэл сууриар хөтөлнө", 20 дугаар зүйлийн 20.2.5. "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Түрээсийн номын сангийн орлогын бүртгэлийг аккруэл сууриар хүлээн зөвшөөрч бүртгэж, хөрөнгийн бүртгэл, тайлагналд тавих хяналтыг сайжруулах.

Илрүүлэлт 2: Тайлант онд 3,473.9 сая төгрөгийн сурах бичгийг улсын төсвийн хөрөнгөөр хэвлүүлсэн, сурах бичиг хэвлүүлэх, орлогод авах, байгууллагуудад хуваарилж тараах, хяналт хэрэгжүүлэх зэрэгт зохицуулалт байхгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 "Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт", 5 дугаар зүйлийн 5.1 "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална: 5.1.4.үнэн зөв байх; 5.1.6.зохицох" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Сурах бичиг хэвлүүлэх, орлого авах, байгууллагуудад хуваарилж тараах, эргэн хяналт хэрэгжүүлэх үйл явцад хяналт тавих зохицуулалтыг тодорхой болгох.

Илрүүлэлт 3: Боловсролын салбарын орон нутагт ажиллаж байгаа багш, ажилчдын хоол, унааны хөнгөлөлт төсөвт тусгагдаагүй байхад Боловсролын сайдын 2025 оны "Чиглэл хүргүүлэх тухай" 1/554 дүгээр албан бичгийг үндэслэн тушаалаар өдөрт 5.0 мянган төгрөгөөр тооцон цалингийн зардлаас олгосон байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 "Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт", 5 дугаар зүйлийн 5.1 "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална: 5.1.4.үнэн зөв байх; 5.1.6.зохицох" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Боловсролын салбарын орон нутагт ажиллаж байгаа багш, ажилчдын хоол, унааны хөнгөлөлтийг төлөвлөж, төсөвт тусгаж байх.

Дээрх албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлтийг 2026 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор, хариуцлага тооцох албан шаардлагын биелэлтийг 2026 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ ТОО

6.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийн нэгтгэл

Аймгийн болон байгууллагын нэр	Нэгтгэсэн байгууллагын тоо	2025 оны санхүүгийн тайлангийн аудит			Дүгнэлт					
		УАГ	АНТАГ	АХЭ	Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт гаргахаас тагталзсан	Түүвэрт	Аудитад хамрагдаагүй
Архангай	67		9	58	59				8	
Баян-Өлгий	105		55	50	57	7			39	2
Баянхонгор	68		35	33	46	4			18	
Булган	46		2	44	44	1			1	
Говь-Алтай	61		6	55	51	4	1		5	
Говьсүмбэр	13		1	12	13					
Дархан-Уул	49		1	48	49					
Дорноговь	58		2	56	56				2	
Дорнод	56		30	26	24	5			27	
Дундговь	44		24	20	19	2			23	
Завхан	71		4	67	70	1				
Нийслэл	492		492		8	2			482	
Орхон	50		32	18	34	5	1		10	
Өвөрхангай	82		1	81	81					1
Өмнөговь	58		36	22	36	15			6	1
Сүхбаатар	43		20	23	23				19	1
Сэлэнгэ	76		3	73	67	7			2	
Төв	74		1	73	68	5			1	
Увс	60		23	37	55	2			3	
Ховд	63		46	17	32	4		1	25	1
Хөвсгөл	79		3	76	73	3	1			2
Хэнтий	65		23	42	49	1			15	
Барилгын Политехник Коллеж	1			1		1				
Монгол Солонгосын политехник коллеж	1			1	1					
Налайх дүүрэг дэх Политехник коллеж	1			1		1				
Үйлдвэрлэл урлалын политехник коллеж	1			1		1				
Боловсролын ерөнхий газрын аппарат	1	1				1				
Боловсролын ерөнхий газрын хөрөнгө оруулалт	1	1							1	
Боловсролын ерөнхий газрын барьцаа	1	1							1	
Боловсролын ерөнхий газрын техник хяналт	1	1							1	

Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Мэргэжлийн боловсрол, сургалтыг дэмжих сан	1	1							1	
Ариун цэврийн байгууламжийн санхүүжилт	1	1							1	
Боловсролын ерөнхий газрын төвлөрүүлэн захирагч	1	1				1				
Нийт	1791	7	849	935	1015	73	3	1	691	8

Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

6.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Аймаг, Нийслэл, байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Буруу тусган илэрхийлсэн		Математик тооцоололтой холбоотой		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		НББ-ийн бодлогыг буруу хэрэгжүүлсэнтэй холбоотой		Үүнээс				Зөвлөмж	
											Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Архангай	26	329,949.1	5	31,623.9	3	92,177.2	11	120,092.4	1	18,171.0	20	262,064.5	6	67,884.6	6	67,884.6
Баян-Өлгий	149	20,700,148.4	104	8,386,687.3	-	-	45	12,313,461.1	0	0.0	149	20,700,148.4	-	-	-	-
Баянхонгор	31	1,387,968.2	10	1,072,509.8	4	12,523.3	15	159,802.4	2	143,132.8	31	1,387,968.2	-	-	-	-
Булган	26	408,273.1	12	105,113.1	1	525.00	8	80,261.7	4	222,373.4	25	408,273.1	1	-	1	-
Говь-Алтай	49	1,216,903.9	33	352,712.7	-	-	8	706,287.0	8	157,904.2	49	1,216,903.9	-	-	-	-
Говьсүмбэр	24	823,713.6	8	58,883.7	1	7,746.0	12	206,256.1	3	550,827.9	24	823,713.6	-	-	-	-
Дархан-Уул	28	1,155,941.7	12	301,720.3	-	-	9	249,076.0	7	605,145.5	28	1,155,941.7	-	-	-	-
Дорноговь	87	999,196.5	54	690,300.9	5	4,207.0	18	187,476.9	10	117,211.6	87	999,196.5	-	-	-	-
Дорнод	42	1,179,006.1	32	872,634.0	-	-	2	109,151.7	8	197,220.3	42	1,179,006.1	-	-	-	-
Дундговь	37	282,416.8	19	123,812.4	-	-	10	106,257.4	8	52,346.9	37	282,416.8	-	-	-	-
Завхан	74	7,204,080.1	54	6,290,376.9	1	5.0	17	854,311.1	2	59,387.1	74	7,204,080.1	-	-	-	-
Орхон	45	405,809.0	32	331,841.9	-	-	11	44,105.7	2	29,861.5	45	405,809.0	-	-	-	-
Өвөрхангай	32	1,491,871.5	25	1,424,840.1	-	-	6	47,144.9	1	19,886.6	32	1,491,871.5	-	-	-	-
Өмнөговь	155	5,068,573.4	81	4,007,674.1	-	-	21	668,945.8	53	391,953.5	155	5,068,573.4	-	-	-	-
Сүхбаатар	10	1,208,329.0	6	41,395.7	1	3,942.1	2	1,085,582.5	1	77,408.8	10	1,208,329.0	-	-	-	-
Сэлэнгэ	103	6,575,524.9	71	4,949,793.7	1	6,234.1	30	1,376,029.6	1	243,467.5	103	6,575,524.9	-	-	-	-
Төв	218	40,358,975.6	152	20,678,025.1	7	438,797.0	42	18,412,370.6	17	829,782.9	218	40,358,975.6	-	-	-	-
Увс	25	699,219.1	10	460,596.8	-	-	13	207,222.8	2	31,399.5	25	699,219.1	-	-	-	-
Ховд	95	1,813,777.5	59	871,853.1	3	8,119.9	28	877,317.5	5	56,487.1	95	1,813,777.5	-	-	-	-
Хөвсгөл	77	2,400,868.7	43	1,643,445.7	3	15,388.3	11	545,328.7	20	196,706.0	77	2,400,868.7	-	-	-	-
Хэнтий	48	804,207.5	46	798,122.5	-	-	2	6,085.0	-	0.0	48	804,207.5	-	-	-	-
Нийслэл	272	16,998,249.8	161	10,727,225.1	2	12,593.6	74	2,693,022.8	35	3,565,408.3	272	16,998,249.8	-	-	-	-

Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Барилгын Политехник Коллеж	2	33,980.6	2	33,980.6	-	-		0.0	-	0.0	2	33,980.6	-	-	-	-
Үйлдвэрлэл урлалын Политехник Коллеж	2	29,716.3	2	29,716.3	-	-	-	0.0	-	0.0	2	29,716.3	-	-	-	-
Монгол Солонгосын Политехник коллеж	9	1,629,426.9	9	1,629,426.9	-	-	-	0.0	-	0.0	9	1,629,426.9	-	-	-	-
Бүгд	1,666	115,206,127.3	1,042	65,914,312.6	32	602,258.5	395	41,055,589.7	190	7,566,082.4	1,659	115,138,242.7	7	67,884.6	7	67,884.6

6.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Аймаг, Нийслэл, байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцох албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Архангай	166	519,905.3	38	44,691.5	115	461,375.8	13	13,838.0	-	-	-	-
Баян-Өлгий	139	3,719,252.9	38	110,170.5	16	815,938.9	84	2,792,594.4	1	549.1	-	-
Баянхонгор	164	1,110,342.1	48	42,577.8	39	452,326.8	77	615,437.5	-	-	-	-
Булган	92	992,361.0	29	44,189.9	41	457,073.9	21	491,097.2	1	-	-	-
Говь-Алтай	156	813,449.7	19	63,749.3	9	169,837.3	125	579,863.2	3	-	-	-
Говьсүмбэр	26	39,609.0	8	9,633.6	10	21,821.1	8	8,154.4	-	-	-	-
Дархан-Уул	160	635,918.3	56	38,415.2	74	267,182.2	30	330,320.9	-	-	-	-
Дорноговь	22	169,342.4	-	-	1	2,235.0	19	167,107.4	2	-	-	-
Дорнод	57	1,877,733.6	11	33,343.2	32	482,569.8	10	1,361,820.5	4	-	-	-
Дундговь	68	311,325.0	16	31,577.0	42	166,574.5	10	113,173.5	-	-	-	-
Завхан	130	1,798,016.9	55	55,697.4	37	248,004.2	38	1,494,315.2	-	-	-	-
Орхон	235	1,028,978.8	68	80,467.0	73	632,203.5	89	266,308.4	5	50,000.0	-	-
Өвөрхангай	119	368,444.2	2	6,985.4	109	355,157.5	8	6,301.3	-	-	-	-
Өмнөговь	129	3,065,372.0	16	16,858.0	73	1,592,200.0	35	1,456,313.9	5	-	-	-
Сүхбаатар	58	385,510.3	4	46,400.9	10	47,482.2	40	78,626.8	3	-	1	213,000.4
Сэлэнгэ	187	2,334,139.4	60	92,274.6	63	357,393.7	61	1,884,471.0	3	-	-	-
Төв	212	8,053,443.6	43	242,472.8	27	6,147,106.4	141	1,663,864.5	1	-	-	-
Увс	18	71,343.1	8	24,051.9	-	-	10	47,291.3	-	-	-	-
Ховд	154	848,894.8	53	146,015.5	2	4,167.6	93	499,641.6	5	199,070.1	1	-
Хөвсгөл	130	1,400,914.9	29	68,003.7	17	128,590.2	80	1,198,317.5	4	6,003.5	-	-
Хэнтий	97	277,248.7	32	76,235.0	52	189,899.0	13	11,114.6	-	-	-	-

Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Нийслэл	704	19,959,683.1	30	101,693.7	27	2,927,914.8	647	16,930,074.6	-	-	-	-
Барилгын Политехник Коллеж	10	269,887.1	1	7,950.0	4	53,912.6	5	208,024.5	-	-	-	-
Боловсролын ерөнхий газрын аппарат	11	414,052.2	-	-	2	278,948.1	9	135,104.1	-	-	-	-
Монгол Солонгосын политехник коллеж	7	71,350.3	2	6,176.2	2	13,810.6	3	51,363.5	-	-	-	-
Налайх дүүрэг дэх Политехник коллеж	7	321,987.8	-	-	3	271,002.1	4	50,985.7	-	-	-	-
Үйлдвэрлэл урлалын политехник коллеж	3	256,202.6	-	-	1	234,950.8	2	21,251.9	-	-	-	-
Харьяа байгууллагуудын нийт зөрчил	3261	51,114,709.1	666	1,389,630.1	881	16,779,678.6	1,675	32,476,777.4	37	255,622. 7	2	213,000.4
Боловсролын ерөнхий газрын төвлөрүүлэн захирагч	8	79,497,475.5	-	-	3	79,497,475.5	3	-	2	-	-	-
Бүгд	3269	130,612,184.6	666	1,389,630.1	884	96,277,154.1	1678	32,476,777.4	39	255,622. 7	2	213,000.4

6.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Аймаг, Нийслэл, байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцох албан шаардлага		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	АТТ	Дүн
Архангай	21	1,152.0	0	-	6	1,152.0	15	-	-	-	-
Баян-Өлгий	48	13,441,134.7	1	3,000.0	13	5,887,436.6	34	7,550,698.1	-	-	-
Баянхонгор	12	533,737.8	0	-	10	533,737.8	2	-	-	-	-
Булган	9	6,200.0	0	-	0	-	9	6,200.0	-	-	-
Говь-Алтай	3	90,896.6	0	-	0	-	3	90,896.6	-	-	-
Говьсүмбэр	61	6,757,278.8	2	630.3	10	6,089,809.6	48	666,838.9	1	1	-
Дархан-Уул	17	5,621,250.0	0	-	9	567,591.6	6	4,933,327.4	2	2	120,331.0
Дорноговь	10	494,447.9	0	-	0	-	9	494,447.9	1	1	-
Дорнод	46	3,858,900.0	0	-	25	2,116,545.9	20	1,688,293.3	1	1	54,060.7
Дундговь	30	4,806,676.8	0	-	13	4,706,983.1	12	89,818.6	5	5	9,875.2
Завхан	6	472,994.3	0	-	1	27,546.7	5	445,447.6	-	-	-
Орхон	18	37,891.7	1	690.0	4	7,740.7	13	29,461.0	-	-	-
Өвөрхангай	8	273,350.7	0	-	7	273,350.7	1	-	-	-	-
Өмнөговь	41	33,744,853.0	0	-	25	16,041,644.5	16	17,703,208.5	-	-	-
Сүхбаатар	5	-	0	-	2	-	3	-	-	-	-
Сэлэнгэ	17	216,480.6	0	-	8	216,480.6	8	-	1	1	-
Төв	46	32,424,635.5	0	-	17	27,381,907.3	29	5,042,728.3	-	-	-
Увс	10	24,325,263.8	0	-	4	2,745,863.6	6	21,579,400.2	-	-	-
Ховд	8	157.5	1	157.5	1	-	6	-	-	-	-
Хөвсгөл	89	21,160,421.8	5	4,309.0	4	26,293.9	80	21,129,818.9	-	-	-
Хэнтий	12	2,422,039.8	0	-	11	2,418,517.7	1	3,522.1	-	-	-
Нийслэл	129	23,780,980.5	0	-	14	14,502,254.8	115	9,278,725.8	-	-	-
Барилгын Политехник Коллеж	1	19,374,032.9	0	-	0	-	0	-	1	1	19,374,032.9
Монгол Солонгосын политехник коллеж	1	1,912,191.1	-	-	-	-	1	1,912,191.1	-	-	-
Налайх дүүрэг дэх Политехник коллеж	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-

Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Боловсролын ерөнхий газрын аппарат	4	2,550,620.0	-	-	2	2,550,620.0	2	-	-	-	-
Харьяа байгууллагуудын зөрчил	653	198,307,587.8	10	8,786.8	186	86,095,477.1	445	92,645,024.3	12	12	19,558,299.8
Ариун цэврийн байгууламжийн санхүүжилт	2	62,978,137.0	-	-	-	-	2	62,978,137.0	-	-	-
Боловсролын ерөнхий газрын техник хяналт	1	59,420.0	-	-	1	59,420.0	-	-	-	-	-
Боловсролын ерөнхий газрын төвлөрүүлэн захирагч	7	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-
Бүгд	663	261,345,144.8	10	8,786.8	194	86,154,897.1	447	155,623,161.3	12	12	19,558,299.8

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 1241/А0171245

Улаанбаатар хот

САГ-2026/2/НА-СТА-ТТЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих дотоод хяналт сул байгаагаас тайлант онд нийт 51,182,593,539.20 /Тавин нэгэн тэрбум нэг зуун наян хоёр сая таван зуун ерэн гурван мянга таван зуун гучин есөн төгрөг хорин мөнгө/ төгрөгийн материаллаг хэмжээний зөрчил илэрсэн.

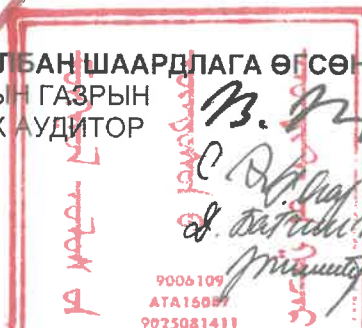
Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.37-д "төсвийн төвлөрүүлэн захирагч" гэж төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас хуваарилсан чиг үүргийн төсвийг төлөвлөх, төсвийн шууд захирагчид хуваарилах, хяналт тавих, хууль тогтоомжийн дагуу захиран зарцуулах, гүйцэтгэлийг тайлагнах эрх бүхий этгээдийг, 15 дугаар зүйлийн 15.4.1-д "төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн энэ хуулийн 14.2.2, 14.2.3, 14.2.5, 14.2.8-д заасан болон төсвийн шууд захирагчийн энэ хуулийн 16.5-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө". Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.11 "хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал"-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн удирдлага, хяналт, тайлагналын тогтолцоо хангалтгүй байгаа зөрчлийг арилгаж, санхүүгийн үйл ажиллагаанд гарч буй зөрчлийг дотоод хяналтыг сайжруулах замаар 20.0-оос доошгүй хувиар бууруулж, биелэлтийг 2026 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Боловсролын ерөнхий газрын дарга /Т.Ням-Очир/, Хяналт- шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газрын дарга /Х.Чинтогтох/, Санхүү, төсвийн хэрэгжилт зохицуулалтын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Г.Мөнхгэрэл/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
С.НАЦАГДОРЖ
Г.ОЮУНТӨГӨЛДӨР
Д.БАТЧИМЭГ
Э.БУЛГАНЧИМЭГ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51264230

Z: Alban Shaardlaga 2026 0410 SAG-3.Docx

1526181951

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 1242 /А017 1245

Улаанбаатар хот

САГ-2026/2/НА - СТА - ТТЗ

Зөрчил таслан зогсоох тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Өмнөх оноос ажиллагсадтай холбоотой авлага 1,060,417,715.10 /Нэг тэрбум жаран сая дөрвөн зуун арван долоон мянга долоон зуун арван таван төгрөг арван мөнгө/ төгрөг, өглөг 2,872,262,475.68 /Хоёр тэрбум найман зуун далан хоёр сая хоёр зуун жаран хоёр мянга дөрвөн зуун далан таван төгрөг жаран найман мөнгө/ төгрөг, төлбөртэй үйлчилгээний авлага 369,382,705.19 /Гурван зуун жаран есөн сая гурван зуун наян хоёр мянга долоон зуун таван төгрөг арван есөн мөнгө/ төгрөг, бараа үйлчилгээний зардлын өглөг 2,972,258,215.63 /Хоёр тэрбум есөн зуун далан хоёр сая хоёр зуун тавин найман мянга хоёр зуун арван таван төгрөг жаран гурван мөнгө/ төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн нь нягтлан бодох бүртгэлээр тавих хяналт, удирдлага зохион байгуулалт хангалтгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д "хариуцлагатай байх", 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх"; Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах", 20.2.6-д "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.11 "хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал"-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Ажиллагсадтай холбоотой болон төлбөртэй үйлчилгээний авлага, өглөгийн үлдэгдлийг 20-оос доошгүй хувиар бууруулан ажиллаж, биелэлтийг 2026 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Боловсролын ерөнхий газрын дарга /Т.Ням-Очир/, Хяналт- шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газрын дарга /Х.Чинтогтох/, Санхүү, төсвийн хэрэгжилт зохицуулалтын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Г.Мөнхгэрэл/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
С.НАЦАГДОРЖ
Г.ОЮУНТӨГӨЛДӨР
Д.БАТЧИМЭГ
Э.БУЛГАНЧИМЭГ

9006109
ATA10097
9025381411

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-264230

Z. Alban Shaardlaga 2026.04.10 SAG-5.Docx

1526181952

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 1243/А0171245

Улаанбаатар хот

САГ-2026/2/НА-СТА-ТТЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Боловсролын ерөнхий газрын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Хөрөнгө оруулалтын нийт 72,223,154,423.00 /Далан хоёр тэрбум хоёр зуун хорин гурван сая нэг зуун тавин дөрвөн мянга дөрвөн зуун хорин гурван/ төгрөгийн 37 төсөл, арга хэмжээ хугацаандаа хэрэгжээгүй, удаашралтай, өмнөх оны зөрчил давтан гарсан байна.

Үүнд: Боловсролын ерөнхий газрын хяналт тавих 45,240,560,000.00 /Дөчин таван тэрбум хоёр зуун дөчин сая таван зуун жаран мянган/ төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын 25 төсөл, арга хэмжээ, Аймгийн Засаг даргын хяналт тавих 24,278,541,473.00 /Хорин дөрвөн тэрбум хоёр зуун далан найман сая таван зуун дөчин нэгэн мянга дөрвөн зуун далан гурван төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын 10 төсөл, арга хэмжээ, Нийслэлийн Засаг даргын хяналт тавих 2,704,052,950.00 /Хоёр тэрбум долоон зуун дөрвөн сая тавин хоёр мянга есөн зуун тавин/ төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын 2 төсөл, арга хэмжээ байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.4-т "Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь түүнд харьяалагдах төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:", 15.4.1-д "төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн энэ хуулийн 14.2.2, 14.2.3, 14.2.5, 14.2.8-д заасан болон төсвийн шууд захирагчийн энэ хуулийн 16.5-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх", Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулийн 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан Монгол Улсын төсвийн хөрөнгөөр 2025 онд санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ, барилга байгууламжийн жагсаалт, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.2.7-д "худалдан авах гэрээний хэрэгжилтэд тогтмол хяналт тавих, удирдлагаар хангах, хэрэгжилтийг цахим системд хөтлөх", Иргэний хуулийн 206 дугаар зүйлийн 206.1-д "Үүргийг тогтоосон газар, хугацаанд нь, зохих ёсоор, шударгаар гүйцэтгэнэ", 208 дугаар зүйлийн 208.1-д "Үүргийг хууль буюу гэрээнд заасан хугацаанд гүйцэтгэнэ", 211 дүгээр зүйлийн 211.1-д "Үүргийн гүйцэтгэлийг үүрэг гүйцэтгүүлэгчид, эсхүл хууль, гэрээ буюу шүүх, арбитрын шийдвэрт заасан эрх бүхий этгээдэд хүлээлгэж өгнө" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.11 "хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал"-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Хөрөнгө оруулалтын төсөл, хөтөлбөрүүд нь хугацаандаа хэрэгжээгүй, удаашралтай, өмнөх оны аудитын шийдвэр хэрэгжихгүй байгаа зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2026 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Боловсролын ерөнхий газрын дарга /Т.Ням-Очир/, Санхүү, төсвийн хэрэгжилт зохицуулалтын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Г.Мөнхгэрэл/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН
САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
С.НАЦАГДОРЖ
Г.ОЮУНТӨГӨЛДӨР
Д.БАТЧИМЭГ
Э.БУЛГАНЧИМЭГ

2026109
ATA16937
9325081411

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 1244/АД171245

Улаанбаатар хот

САГ-2026/2/НА - СТА - ТТЗ

Сахилгын хариуцлага тооцуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь харьяа байгууллагуудын 2025 оны санхүүгийн тайланг нэгтгэж, Төсвийн тухай хуульд заасан цаглабарт хугацааны дагуу 2026 оны 3 дугаар сарын 05-ны өдрийн дотор Төрийн аудитын байгууллагад ирүүлэх үүрэгтэй ч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг 21 хоногоор хугацаа хоцроож Үндэсний аудитын газарт 2026 оны 3 дугаар сарын 26-ны өдрийн 01/693 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн нь санхүүгийн аудитыг төлөвлөсөн хугацаанд гүйцэтгэх, аудит хийж дүгнэлт гаргах цаг хугацааны хязгаарлагдмал нөхцөл байдлыг үүсгэсэн.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т "төсвийн төвлөрүүлэн захирагч хагас жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг жил бүрийн 7 дугаар сарын 25-ны дотор гаргаж төсвийн ерөнхийлөн захирагчид, жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг дараа оны 3 дугаар сарын 05-ны өдрийн дотор төрийн аудитын байгууллагад хүргүүлж, аудит хийсэн тайланг жил бүрийн 3 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлэх", 70 дугаар зүйлийн 70.1-д "Энэ хуулийг зөрчсөн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хэргийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ", 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах", Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1-д "Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.3-т "Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах, албан тушаалаас чөлөөлөх талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ" гэсэн заалтыг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Боловсролын ерөнхий газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг 21 хоногоор хугацаа хоцроон ирүүлж, санхүүгийн аудитыг төлөвлөсөн хугацаанд гүйцэтгэх, аудит хийж дүгнэлт гаргах цаг хугацааны хязгаарлагдмал нөхцөл байдал үүсгэсэн Санхүү, төсвийн хэрэгжилт зохицуулалтын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Г.Мөнхгэрэлд хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл ногдуулж, биелэлтийг 2026 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Боловсролын ерөнхий газрын дарга /Т.Ням-Очир/-д даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН
САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
С.НАЦАГДОРЖ
Г.ОЮУНТӨГӨЛДӨР
Д.БАТЧИМЭГ
Э.БУЛГАНЧИМЭГ

9006189
ATA10007
9025081011

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 1245/А0171245

Улаанбаатар хот

САГ-2026/2/КА-СТА-ТТЗ

Зөрчил таслан зогсоох тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Харьяа байгууллагуудын хууль, тогтоомжийн хэрэгжилт, түүнд тавих хяналт хангалтгүй байгаагаас санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн нийцлийн асуудлаар нийт 198,307,588,022.60 /Нэг зуун ерэн найман тэрбум гурван зуун долоон сая таван зуун наян найман мянга хорин хоёр төгрөг жаран мөнгө/ төгрөгийн материаллаг хэмжээний зөрчил илэрсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.37-д "төсвийн төвлөрүүлэн захирагч" гэж төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас хуваарилсан чиг үүргийн төсвийг төлөвлөх, төсвийн шууд захирагчид хуваарилах, хяналт тавих, хууль тогтоомжийн дагуу захиран зарцуулах, гүйцэтгэлийг тайлагнах эрх бүхий этгээдийг, 15 дугаар зүйлийн 15.4.1-д "төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн энэ хуулийн 14.2.2, 14.2.3, 14.2.5, 14.2.8-д заасан болон төсвийн шууд захирагчийн энэ хуулийн 16.5-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх", 16 дугаар зүйлийн 16.5-д "Төсвийн шууд захирагч нь төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.11 "хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал"-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хэрэгжүүлэх дотоод хяналтыг сайжруулан зөрчлийг 20-оос доошгүй хувиар бууруулан ажиллаж, биелэлтийг 2026 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Боловсролын ерөнхий газрын дарга /Т.Ням-Очир/, Хяналт- шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газрын дарга /Х.Чинтогтох/, Санхүү, төсвийн хэрэгжилт зохицуулалтын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Г.Мөнхгарэл/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:
САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
С.НАЦАГДОРЖ
Г.ОЮУНТӨГӨЛДӨР
Д.БАТЧИМЭГ
Э.БУЛГАНЧИМЭГ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-764230

Z: Alban Shaardlaga-2026-0410 SAG-5.Docx

1526181958

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 1246/A0171245

Улаанбаатар хот

САГ - 2026/2/НА - СТА - ТТЗ

Зөрчил таслан зогсоох тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тус ерөнхий газрын харьяа байгууллагуудын Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтэд тавих дотоод хяналт сул, системээр хяналт тавих эрх байхгүйгээс 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн аудитаар 294 байгууллагад нийт 176,507,023,739.31 /Нэг зуун далан зургаан тэрбум таван зуун долоон сая хорин гурван мянга долоон зуун гучин есөн төгрөг гучин нэгэн мөнгө/ төгрөгийн зөрчил илэрсэн.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-д "мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх", 4.1.3-т "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх", 6 дугаар зүйлийн 6.3.6-д "хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгагдсан арга хэмжээг тендер зарлаж, сонгон шалгаруулсан бол шалгаруулалтын ерөнхий мэдээлэл", 6.4.1-д "тухайн жилийн төсөвт орсон нэмэлт, өөрчлөлт", 6.4.4-т "таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэр, хаяг", 6.4.5-д "цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр", Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын 2.2.2.4-т "хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгасан арга хэмжээний тендерийн ерөнхий мэдээлэл", 2.2.2.5-д "таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэр, хаяг", 2.2.1.10-т "тухайн жилийн төсөвт орсон нэмэлт, өөрчлөлт", 2.2.1.13-т "цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээ, зарлагын гүйлгээ бүр, холбогдох шийдвэрийн хуулбарын хамт" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

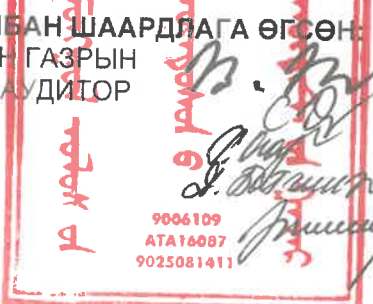
Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.11 "хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал"-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Харьяа байгууллагуудын Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтэд тавих дотоод хяналтыг сайжруулах арга хэмжээг авч, зөрчлийг таслан зогсоож, биелэлтийг 2026 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;

2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Боловсролын ерөнхий газрын дарга /Т.Ням-Очир/, Хяналт- шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газрын дарга /Х.Чинтогтох/, Санхүү, төсвийн хэрэгжилт зохицуулалтын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Г.Мөнхгэрэл/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:
САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
С.НАЦАГДОРЖ
Г.ОЮУНТӨГӨЛДӨР
Д.БАТЧИМЭГ
Э.БУЛГАНЧИМЭГ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 1247/А0171245

Улаанбаатар хот

САГ - 2026/2/НА - СТА - ТТЗ

Зөрчил таслан зогсоох тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

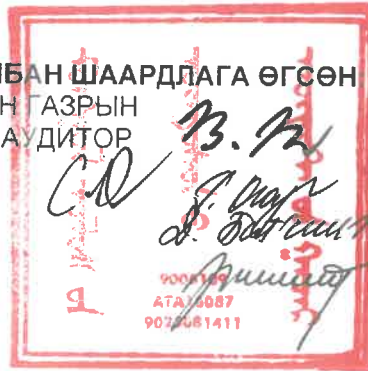
Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчиж харьяа 231 байгууллага 2,726,443,486.21 /Хоёр тэрбум долоон зуун хорин зургаан сая дөрвөн зуун дөчин гурван мянга дөрвөн зуун наян зургаан төгрөг хорин нэгэн мөнгө/ төгрөгийг зарцуулсан байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1-д "зардал бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг энгийн ойлгомжтой, тууштай, өндөр сахилга баттайгаар зохион байгуулах", 12 дугаар зүйлийн 12.1-д "Энэ хуулийн 3.1-т заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно", 12 дугаар зүйлийн 12.1.4-т "хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад зардлыг санхүүжүүлэх", 14 дүгээр зүйлийн 14.2-т "Худалдан авах бараа, үйлчилгээний төрөл нэмэгдэх тохиолдолд энэ хуулийн 14.1-т зааснаар хүсэлтийг тухай бүр хүргүүлнэ", 14.4-т "Цахим дэлгүүрт байршуулсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглоно", 15 дугаар зүйлийн 15.1-д "Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно:", 15.1.3-т "хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох", 15.1.4-т "Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлиг, Улсын Их Хурлаас баталсан хууль тогтоомж, Засгийн газрын болон аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг даргын шийдвэр, тэдгээрийн хэрэгжилт, цаг үеийн шинжтэй мэдээ, мэдээллийг олон нийтэд хүргэх, сурталчлан таниулахаас бусад зорилгоор байгууллага, хамт олныг сурталчлах, салбарын болон байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой нэвтрүүлэг, контент, баримтат болон цуврал киноны уран бүтээл зэргийг санхүүжүүлэх", 15.1.5-д төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах" Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3.2-т "эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах", 14.2.10-т "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх", 14.3-т "Төсвийн ерөнхийлөн захирагч өөрийн эрхлэх асуудлын төсвийн орлого, зарлагын зүй зохистой, үр ашигтай байдал, үр дүнгийн гүйцэтгэлийг хангаж, өөрт хамаарах төсвийн гүйцэтгэлийн биелэлтийг санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, ..., Засгийн газар, Улсын Их Хурлын өмнө бүрэн хариуцна" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.11 "хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал"-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтэд тавих хяналт сул, удирдлага зохион байгуулалт хангалтгүй байгаа зөрчлийг таслан зогсоож, дотоод хяналтыг сайжруулах замаар зөрчлийг бууруулах арга хэмжээг авч, биелэлтийг 2026 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Боловсролын ерөнхий газрын дарга /Т.Ням-Очир/, Хяналт- шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газрын дарга /Х.Чинтогтох/, Санхүү, төсвийн хэрэгжилт зохицуулалтын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Г.Мөнхгэрэл/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН
САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
С.НАЦАГДОРЖ
Г.ОЮУНТӨГӨЛДӨР
Д.БАТЧИМЭГ
Э.БУЛГАНЧИМЭГ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 1248 /АД171245

Улаанбаатар хот

САГ-2026/2/НА-СТА-ТТЗ

Зөрчил таслан зогсоох тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулах, батлах, ил тод мэдээлэхтэй холбоотой дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

- Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд огноо тусгаагүй, хэзээ батлагдсан нь тодорхойгүй, төлөвлөгөөг баталсан тушаалгүй;
- Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд тушаалгүйгээр 2 удаа буюу 2025 оны 9 дүгээр сарын 09, 2025 оны 11 дүгээр сарын 17-нд тус тус нэмэлт өөрчлөлт оруулсан, хяналт хэрэгжүүлсэн захиалагчийн хэлтсийн даргыг 2 удаа орлож гарын үсэг зурсан, хуульд заасан цаглабарт хугацаатай нийцээгүй;
- Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд нэмэлт өөрчлөлт оруулахдаа хуульд заасан хугацаанд үнэн зөв, иж бүрэн, ил тод мэдээлэх үүрэгтэй ч цахим системд мэдээлээгүй.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 44 дүгээр зүйлийн 44.1-д "Захиалагч батлагдсан төсөвт туссан төсөл, арга хэмжээ бүрээр худалдан авах ажиллагааг үр ашигтай төлөвлөж, батална", 44.3-т "Захиалагч санхүүжилтийн эх үүсвэр батлагдсанаас хойш ажлын 10 өдрийн дотор худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг харьяалах дээд шатны төсвийн захирагчид цахим системээр илгээнэ", 44.4-т "Төсвийн ерөнхийлөн захирагч тухайн жилийн санхүүжилтийн эх үүсвэр батлагдсанаас хойш нэг сарын дотор харьяа захиалагчийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг нэгтгэн хянаж, баталгаажуулан цахим системд нийтэлнэ", Сангийн сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн А/250 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, тайлагнах журам"-ын 2 дугаар зүйлийн 2.1-д "Худалдан авах ажиллагааны зарчимд нийцүүлэн захиалагч төлөвлөгөөг хуулийн 44 дүгээр зүйл болон энэ журамд заасны дагуу санхүүжилтийн эх үүсвэр батлагдсан даруйд боловсруулна", 2.6-д "Захиалагч төрийн байгууллагын төсвийн шууд захирагч, төрийн болон орон нутгийн өмчит улсын төсөвт үйлдвэрийн газрын гүйцэтгэх удирдлага төлөвлөгөөг батлагдсан төсөв болон хуульд нийцсэн эсэхийг хянан баталж, санхүүжилтийн эх үүсвэр батлагдсанаас хойш ажлын 10 өдрийн дотор холбогдох дээд шатны байгууллагад төлөвлөгөөг цахим системээр илгээнэ", 2.8-д "Энэ журмын 1.7-д заасан захиалагчийн гүйцэтгэх удирдлага төлөвлөгөөг батлагдсан төсөв болон хуульд нийцсэн эсэхийг хянан, батална. Захиалагчийн баталгаажуулсан төлөвлөгөөг санхүүжилтийн эх үүсвэр батлагдсанаас хойш нэг сарын дотор цахим системд нийтэлнэ" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.9 "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-764230

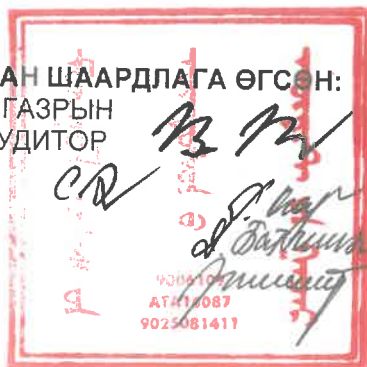
Z: Alban Shuurdлага 2026 0410 SAG-5 Docx

1526181966

хууль тогтоомж зөрчсөн нь энэ журмын 4.2.3-т заасан нөхцөл үүсээгүй бол"-д заасныг үндэслэн
ШААРДАХ нь:

1. Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг баталсан тушаалгүй, тушаалгүйгээр нэмэлт өөрчлөлт оруулсан, албан тушаалтныг орлож гарын үсэг зуруулсан, цахим системд хуулийн хугацаанд мэдээлдэггүй зөрчлийг таслан зогсоож, биелэлтийг 2026 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Боловсролын ерөнхий газрын дарга /Т.Ням-Очир/, Санхүү, төсвийн хэрэгжилт зохицуулалтын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Г.Мөнхгэрэл/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:
САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
С.НАЦАГДОРЖ
Г.ОЮУНТӨГӨЛДӨР
Д.БАТЧИМЭГ
Э.БУЛГАНЧИМЭГ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 1249/A0171245

Улаанбаатар хот

САГ - 2026/2/НА - СТА - ТТЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Төрийн өмчийн мэргэжлийн боловсролын Хөдөө аж ахуйн их сургуулийн харьяа Булган аймаг дахь политехникийн коллеж, Шинжлэх ухаан технологийн их сургуулийн харьяа политехникийн коллеж магадлан итгэмжлэгдээгүй, өмнөх оны 845/A0160056 дугаартай аудитын шийдвэр бүрэн хэрэгжээгүй байна.

Энэ нь Боловсролын ерөнхий хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.22-т "магадлан итгэмжлэл гэж боловсролын сургалтын байгууллага, хөтөлбөрийн чанар нь эрх бүхий байгууллагаас тогтоосон шалгуурыг хангаж байгаа эсэхэд мэргэжлийн, хараат бус үнэлгээ хийж, ахиц дэвшлийг мэргэжлийн хүрээнд хүлээн зөвшөөрөх үйл явцыг", 26 дугаар зүйлийн 26.1.8-д "хуульд өөрөөр заагаагүй бол мэргэжлийн болон техникийн, дээд боловсролын сургалтын байгууллага болон хөтөлбөрийг магадлан итгэмжлэх, магадлан итгэмжлэл хийх журам болон шинжээчид тавих шаардлага батлах", 35 дугаар зүйлийн 35.11-д "Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, дээд боловсролын магадлан итгэмжлэлийг холбогдох хуулиар зохицуулна. Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын тухай хуулийн 8.4-т "Магадлан итгэмжлэлийг Боловсролын ерөнхий хуулийн 17.13-т заасан Боловсролын чанарын баталгаажуулалт-магадлан итгэмжлэлийн байгууллага мөн хуулийн 26.1.8-д заасан журмын дагуу хэрэгжүүлнэ", 8 дугаар зүйлийн 8.5 8.5-т "Мэргэжлийн болон техникийн боловсролын сургалтын байгууллагыг таван жил тутам магадлан итгэмжилнэ, Төсвийн тухай хуулийн 4.1.37-д "төсвийн төвлөрүүлэн захирагч гэж төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас хуваарилсан чиг үүргийн төсвийг төлөвлөх, төсвийн шууд захирагчид хуваарилах, хяналт тавих, хууль тогтоомжийн дагуу захиран зарцуулах, гүйцэтгэлийг тайлагнах эрх бүхий этгээдийг" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

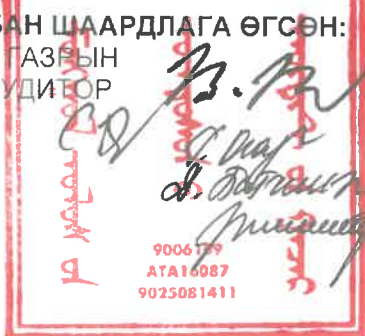
Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.10-т "аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил, түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлээгүй бол" -д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

1. Төрийн өмчийн мэргэжлийн боловсролын 2 байгууллагын магадлан итгэмжлэгдээгүй байгаа зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2026 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;

2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Боловсролын ерөнхий газрын дарга /Г.Ням-Очир/, Санхүү, төсвийн хэрэгжилт зохицуулалтын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Г.Мөнхгэрэл/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:
САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
С.НАЦАГДОРЖ
Г.ОЮУНТӨГӨЛДӨР
Д.БАТЧИМЭГ
Э.БУЛГАНЧИМЭГ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 1250/A0171245

Улаанбаатар хот

САГ-2026/2/НА-СТА-ТТЗ

Зөрчил таслан зогсоох тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Ерөнхий боловсролын сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний тухай хууль, Засгийн газрын 2021 оны 18 дугаар тогтоолын дагуу төрийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургуулийн үдийн хоолны үйлчилгээг сургуулийн үйл ажиллагааны чиглэлд бүрэн шилжүүлсэн байхаар зохицуулсан боловч тайлант онд 51 ерөнхий боловсролын сургууль хувийн хэвшлийн байгууллагаар үдийн хоолны үйлчилгээг гэрээлэн гүйцэтгүүлдэг хэвээр байгаа бөгөөд стандартад нийцсэн байр, гал тогоо, тоног төхөөрөмж, орон тоо, цалингийн зардлын асуудлаас шалтгаалан холбогдох хууль, тогтоолын хэрэгжилт бүрэн хангагдаагүй, өмнөх оны 837/A0160056 дугаартай аудитын шийдвэр бүрэн хэрэгжээгүй байна. Тухайлбал, төсөл, хөтөлбөр хэрэгжихээр хүлээгдэж буй 7 сургууль, тоног төхөөрөмжийн дутагдалтай 13 сургууль, хүний нөөц бүрдээгүй 25 сургууль, өргөтгөл баригдаж буй 6 сургууль байна.

Энэ нь Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1-д "Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно", Ерөнхий боловсролын сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д "Сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээг стандартын шаардлага хангасан зориулалтын байр, гал тогоо, тоног төхөөрөмж ашиглан мэргэжлийн хүний нөөцтэйгөөр явуулна", 6.5-д "Сургуульд хоол зүйч, мэргэжлийн тогооч, туслах тогооч ажиллах бөгөөд суралцагчийн тооноос хамаарч бэлтгэгч, угаагч, үйлчлэгч ажиллана", 10 дугаар зүйлийн 10.7-д "Сургуулийн захирал сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний талаар дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ", 10.7.1-д "хоол зүйч, тогоочийг давтан сургах", 10.7.3-т "сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээг холбогдох хууль тогтоомжид заасан журмын дагуу зохион байгуулах", 10.7.4-т "сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээг явуулахад шаардлагатай зардлын хуваарилалтыг шийдвэрлүүлэх", 10.7.5-д "сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулах энэ хуулийн 6.5-д заасан ажилтныг томилох, чөлөөлөх", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын 19.1-д "Шалгагдагч этгээд аудитаар өгсөн зөрчил дутагдлыг арилгах, асуудлыг шийдвэрлэхэд чиглэсэн зөвлөмжийн дагуу зохих ёсоор арга хэмжээ авч, залруулах ажлыг зохион байгуулсан байна" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

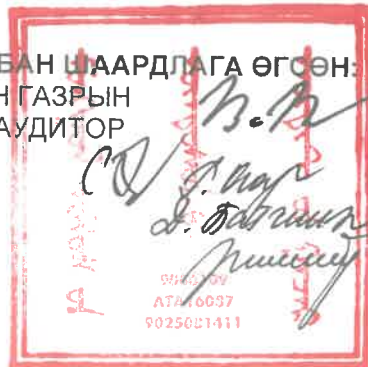
Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.11-д "хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал" -д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-64230

Z:\Alban Shaardlaga 2026 04\10 SAC-5.Docx

1. Ерөнхий боловсролын сургуулийн үдийн хоолны үйлчилгээг сургуулийн үйл ажиллагааны чиглэлд бүрэн шилжүүлээгүй, стандартад нийцсэн байр, гал тогоо, тоног төхөөрөмж болон орон тооны асуудлыг шийдвэрлэхгүй байгаа зөрчлийг таслан зогсоож, биелэлтийг 2026 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Боловсролын ерөнхий газрын дарга /Т.Ням-Очир/, Хоол үйлдвэрлэл үйлчилгээний хэлтсийн дарга /Б.Энхтайван/, Санхүү, төсвийн хэрэгжилт зохицуулалтын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Г.Мөнхгэрэл/ нарт даалгав.

АЛБАН ЦААРДЛАГА ӨГСӨН:
САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
С.НАЦАГДОРЖ
Г.ОЮУНТӨГӨЛДӨР
Д.БАТЧИМЭГ
Э.БУЛГАНЧИМЭГ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 1251/АД171245

Улаанбаатар хот

САГ-2026/2/НА-СТА-ТТЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Өмнөх аудитаар өгсөн "Гүйцэтгэлд суурилсан төсөвлөлт, санхүүжилтийн тогтолцоонд шилжсэн боловсролын салбарын хүүхдийн тоо цөөнтэй байгууллагуудын санхүүжилт нь хэвийн үйл ажиллагааг хангах боломжгүй байгаагаас дутуу санхүүжилтийг төсвийн зохицуулалтаар нөхөн олгож байна" гэсэн зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.4-т "Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь түүнд харьяалагдах төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:", 15.4.1-д "төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн энэ хуулийн 14.2.2, 14.2.3, 14.2.5, 14.2.8-д заасан болон төсвийн шууд захирагчийн энэ хуулийн 16.5-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын 19.1-д "Шалгагдагч этгээд аудитаар өгсөн зөрчил дутагдлыг арилгах, асуудлыг шийдвэрлэхэд чиглэсэн зөвлөмжийн дагуу зохих ёсоор арга хэмжээ авч, залруулах ажлыг зохион байгуулсан байна" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.10-т "аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил, түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлээгүй бол"-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

1. Өмнөх оны аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2026 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Боловсролын ерөнхий газрын дарга /Т.Ням-Очир/, Санхүү, төсвийн хэрэгжилт зохицуулалтын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Г.Мөнхгэрэл/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:
САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
С.НАЦАГДОРЖ
Г.ОЮУНТӨГӨЛДӨР
Д.БАТЧИМЭГ
Э.БУЛГАНЧИМЭГ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 1252/АД171245

Улаанбаатар хот

САГ -2026/2/НА -СТА -ТТЗ

Сахилгын хариуцлага тооцуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Боловсролын ерөнхий газрын эрхлэх асуудлын хүрээний Говь-Алтай аймгийн Эрдэнэ сумын Ерөнхий боловсролын сургууль, Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын ерөнхий боловсролын долоо дугаар сургууль, Хөвсгөл аймгийн Цагааннуур сумын ерөнхий боловсролын сургууль тус тус "Сөрөг" дүгнэлт, Ховд аймгийн Булган сумын ерөнхий боловсролын нэгдүгээр сургууль "Татгалзсан" дүгнэлт авсан байна.

Энэ нь Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1-д "Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно", 42.2-т "Төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан, энэ хуулийн 20.5-д заасан төлөвлөгөөг ирүүлээгүй нь тухайн албан хаагчийг ажлаас халах сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно" гэж тус тус заасныг зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.3. "Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах, албан тушаалаас чөлөөлөх талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ" гэсэн заалтыг үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

1. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг, татгалзсан дүгнэлт авсан төсөв захирагч нарт хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл ногдуулж, биелэлтийг 2026 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Боловсролын ерөнхий газрын дарга /Т.Ням-Очир/-д даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН
САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
С.НАЦАГДОРЖ
Г.ОЮУНТӨГӨЛДӨР
Д.БАТЧИМЭГ
Э.БУЛГАНЧИМЭГ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 1253/А0171245

Улаанбаатар хот

САГ - 2026 /2/КА - СТА - ТТЗ

Зөрчил таслан зогсоох тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Боловсролын ерөнхий газрын 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийг зөрчиж төсөвт өртгийг хувааж, Боловсролын ерөнхий газрын техник хяналтын зардлаас нийт 59,420,000.00 /Тавин есөн сая дөрвөн зуун хорин мянган/ төгрөгөөр шууд худалдан авалт хийсэн байна. Тухайлбал:

- Промакс фильм ХХК-тай баримтат кино хийлгэх 2 удаагийн гэрээ байгуулан 28,500,000.00 төгрөг /Хорин найман сая таван зуун мянган/ төгрөг;
- Атас оргил ХХК-тай эд хөрөнгө хөлслөх гэрээ байгуулж, автомашин түрээсэлж, 7 удаагийн гүйлгээгээр 30,920,000.00 /Гучин сая есөн зуун хорин мянган/ төгрөгийг тус тус шилжүүлсэн.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.4-т "Төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээг худалдан авах ажиллагаа хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулагдаагүй бол төсвөөс санхүүжилт гаргахыг хориглоно", Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.3-т "Захиалагч шууд худалдан авах, харьцуулалтын аргыг хэрэглэх зорилгоор батлагдсан төсөвт өртгийг хувааж худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулахыг хориглоно" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.9 "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль тогтоомж зөрчсөн нь энэ журмын 4.2.3-т заасан нөхцөл үүсээгүй бол"-д заасныг үндэслэн

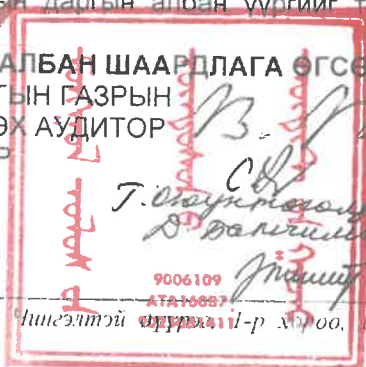
ШААРДАХ нь:

1. Худалдан авах ажиллагааны хууль, тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахгүй байгаа зөрчлийг таслан зогсоож, биелэлтийг 2026 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Боловсролын ерөнхий газрын дарга /Т.Ням-Очир/, Санхүү, төсвийн хэрэгжилт зохицуулалтын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Г.Мөнхгэрэл/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АХЛАХ АУДИТОР
АУДИТОР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
С.НАЦАГДОРЖ
Г.ОЮУНТӨГӨЛДӨР
Д.БАТЧИМЭГ
Э.БУЛГАНЧИМЭГ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг 11-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51 264230